

Han hjälper unga att prata om tro

Ola Frideblad ser hur tron kan ge
läkedom och riktning

Tema: Påsk

Påskens budskap ur olika
perspektiv: pedagogiskt,
historiskt och personligt.

Själavård får tillskott

Institutionssjälavården får
stärkt ekonomi, verksamheter
tillkommer och försvinner.

Hjälp i nöden

Möt stiftets kontakt-
personer vid övergrepp
och trakasserier.

Streama påskan

Portalen tipsar om
nio Jesusfilmer.

DEN VÄRLDSVIDA KYRKAN OCH VI

KOM OCH FIRA 150 AV INTERNATIONELLT ENGAGEMANG I SVENSKA KYRKAN

Välkommen till en dag i Strängnäs med inspirerande föreläsningar om internationellt engagemang då, nu och i framtiden.

Vi lever alla under samma himmel, med samma rättigheter till ett värdigt liv. Sedan 1874 har vi fört denna kamp för och tillsammans med människor som lever i utsatthet över hela världen. Vi tar med oss våra 150 år av erfarenheter när vi möter dagens och morgondagens utmaningar. Var med och hylla handlingskraft och tron på människan i Strängnäs den 13 april 2024 och under hela jubileumsåret 2024!

PROGRAM 13/4 Domherren, Biskopsgränd 2

09:00 Kaffe och incheckning

10:00 Inledning

10:15 Missionens historia - Biskop emeritus Jonas Jonson

11:00 "Gån fördenskull ut" - en inblick i några missionärers liv - Magdalena Öhrling, biskopens adjunkt

11:30 Lunch

12:30 Nutid och framtid för det internationella engagemanget - Erik Lysén, Internationell chef Act Svenska kyrkan

13:30 Långt borta och nära - Ekumenikens roll för den världsvida kyrkan - Jenny Sjögreen, bitr. kyrkoherde i Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö och tidigare ekumenikchef i Svenska kyrkan.

14:15 Det internationella engagemangets framtid och stora frågor - Frida Falk, Act Svenska kyrkan

15:00 Kaffe och jubileumstärta

16:00 Evensong i domkyrkan

Kostnad: 250 kr.
Anmäl dig senast 27/3 via QR-koden.

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen kommer ut med fyra nummer per år och delas ut till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift.

Upplaga: 3 600 exemplar
Utges av stiftsstyrelsen i Strängnäs stift

ANSVARIG UTGIVARE

Jimmy Åkerfeldt

REDAKTÖR

Marlene W Antonson
Strängnäs stift
0152-234 70

GRAFISK FORM

Linn Forsdahl
Strängnäs stift
0152-234 71

REDAKTIONSRÅD

Marlene W Antonson
Linn Forsdahl
Helena Inghammar
Agneta Larsson
Simon Tjärnen

KONTAKT

Portalen, Marlene W Antonson
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@svenskakyrkan.se
0152-234 00

HEMSIDA

svenskakyrkan.se/strangnasstift

ADRESSREGISTER

Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns inlagda i Kyrksam. Adressändringar görs av respektive församling.

OMSLAG

Ola Frideblad, Tegelbruket
Foto: Ulla-Carin Ekblom

Snart brister det...

När detta skrivs är vi ungefär mitt i fastan. En tid av försakelse. Det sammanfaller med att det mesta är grått (eller brunt) ute i naturen. Man undrar om det verkligen blir vår i år. Och så pollen på det för somliga... Då är det skönt att ha facit, våren kommer – och graven är tom! En liten tid ännu får vi påminna oss om privilegiet att för oss är fastans kurr och sug i magen bara tillfälligt. Tacksamhet i snålblåsten. Så länge önskar vi trevlig läsning!

MARLENE OCH LINN

Det är i slutet det börjar

KYRKAN har en avgörande förmåga att i Kristus måla de ljusa bilderna av framtiden. Det kan påverka utvecklingen. Det slutar inte i erfarenheter av paradiset och uppståndelse. Det är där det börjar för en kristen.

Tron hårbärgerar komplexitet. Det är lätt och svårt på samma gång. Himmelska och världsliga perspektiv lever sida vid sida. Jag kan gå i skogen och få en doft av den allra första dagen. Samtidigt vet jag att människor behöver mat, kläder och hus att bo i. Träden är en värdefull ekonomisk resurs.

Det är min övertygelse att en kristen aldrig kompromissar med kärlek och fred. Jesus skulle aldrig ta till vapen. Samtidigt vågar jag påstå att kyrkan är en omistlig del av ett totalförsvar. Kyrkan ska finnas också för soldaten och vara med i alla de moraliska dilemman som konflikter för med sig.

Varför är komplexiteten viktig? Jo, för att vi inte ska förlora riktningen. Vi får inte glömma att det finns ett gap mellan det som är mänskligt och det som är gudomligt. Det är därför det gnager i oss när vi inte riktigt får det att gå ihop. Det är också det som driver oss att finna nya vägar, mer förenliga med paradisdof och uppståndelsejys.

JIMMY ÅKERFELDT, STIFTSREKTOR

Innehåll

4-5. Sagt vid kyrkkaffet.

6-10. Stifta bekantskap med: Ola Frideblad som jobbar med unga och religionsdialog.

11. Boktips.

12. Stiftet runt.

13. Följ med och be.

14-19. Tema: påsk. Möt mannen vid graven.

20-22. Fördjupningstext av Jesper Svartvik.

23. Sagt vid kyrkkaffet.

24-25. Så funkar institutionssjälavården.

26. Nyfiken på: Helén Tingman och Magnus Ludvigson, kontaktpersoner för sexuella övergrepp.

27. Kalendern: kurser och utbildningar.

28. Biskop Johan skriver.

Maria tipsar om bra läsning...

HÄRLIGT med så mycket musik i tidningen. Ola Frideblad berättar om sitt viktiga arbete med religionsdialog i Örebro och han säger "Det är alltid musiken som har gjort att jag hängt mycket i kyrkan". En väg in i kyrkan.

BISKOP Johan skriver om det stora behovet av fler kyrkomusiker och att vägen dit startar i unga år. Ett viktigt arbete både i den lokala församlingen och stiftsövergripande. Här behöver vi satsa gemensamt!

KYRKOÅRDVAKTMÄSTAREN Håkan berättar om sitt viktiga arbete när han möter människor i både sorg och glädje.

Maria Säfsten, stiftsmusiker

Biskopar uppmanar riksdagen: "Höj ersättningen till Svenska kyrkan!"

KRAVEN på Svenska kyrkan att bevara, vårda och underhålla kulturarvet är höga. Församlingar och pastorat gör en stor egeninsats för att hålla kyrkor och kapell i gott skick. För att kompensera Svenska kyrkan för de överkostnader som uppstår vid vård och underhåll – och för de begränsningar i nyttjanderätten som kulturmiljölagen medför – utbetalar staten varje år en kyrkoantikvarisk ersättning, KAE, till Svenska kyrkan.

Ersättningen har legat på 460 miljoner kronor sedan 2009, då kyrkoantikvarisk ersättning betalades fullt ut första gången. I ett brev till alla riksdagsledamöter uppmanar nu biskoparna riksdagen att gradvis höja ersättningen med 80 miljoner kronor

per år fram till 2027. Höjningen skulle innebära en KAE på totalt 700 miljoner – vilket skulle motsvara ersättningen i dagens penningvärde.

– Kyrkorna är en viktig del av vårt kulturarv.

Berättelserna, historien, föremålen och byggnaderna rotar oss i tiden och hjälper oss förstå vilka vi är och hur det kommer sig att vi blivit dem vi är. Ersättningen till kyrkan har urholkats år efter år och läget är nu mycket ansträngt, säger biskop Johan Dalman.

Svenska kyrkan föreslår även att ersättningen ska inflationsskyddas från 2028.

”Försök tro på sig själv och **tro på Gud**. Jag ber till Jesus hela tiden att han ska **ge mig styrka**.”

HOLLYWOODFRUN OCH MELODI-FESTIVALDEBUTANTEN, GUNILLA PERSSONS SVAR PÅ P4 ÖSTERGÖTLANDS FRÅGA OM VARIFRÅN HON FÅR SIN SJÄLVKÄNSLA

365

...miljoner kristna förföljs för sin tro, vilket är var sjunde kristen i världen, enligt World Watch list av Open Doors.

NYHETS BREV

Till anställda, förtroendevalda och ideella medarbetare i Strängnäs stift.

Missat en viktig kurs eller föreläsning?

PRENUMERERA på stiftets nyhetsbrev så missar du inget. Kanske är det mest jobb, men ofta utformat som ett rent nöje 🥰. Scanna QR-koden för att bli prenumerant på nyhetsbrevet.

KANGASALA KYRKA, TAMMERFORS
FOTO: MAGDALENA ÖHRLING

KASHURA KYRKA, BUKOBA
FOTO: MAGDALENA ÖHRLING

Askersund+Kashura=sant

DET kanske viktigaste syftet med vänstift är att möjliggöra ett erfarenhets- och kunskapsutbyte. Som ett led i detta kommer kyrkoherden i Daga församling, Pär Friberg, att besöka Tammerfors stift under våren, för att dela med sig av hållbarhetsarbete och pilgrimsvandringar. För första gången provar vi att i sommar skicka två studenter på "praktik i vänstift". Resan går till Kangasala församling i Tammerfors stift, studenterna (en prästkanديدat och en kyrkomusikerstudent) ska få lära sig mer om hur vänstiftet arbetar med konfirmander på "skriftskoleläger". Dessa två utbyten uttrycker vår vilja att lära av varandra.

EN annan viktig aspekt av vänstiftsarbetet är att få vänrelationerna att leva i hela stiftet, på församlings- och pastoratnivå. Därför är det glädjande att Askersunds pastorat, efter att en delegation besökt vårt vänstift i Tanzania i höstas, nu har skrivit ett vänförsamlingsavtal med Kashura parish i Bukoba.

Digital workshop stöttar beredskapsarbetet

UNDER våren erbjuder stiftet ett antal digitala workshops för dig som vill ha stöd eller utbyta erfarenheter när det gäller kris- och beredskapsplaner. En timme, en gång i månaden på Teams. Varje träff har sin egen agenda och tema. Du hittar datum och tider här: svenskakyrkan.se/strangnasstift/utbildning.

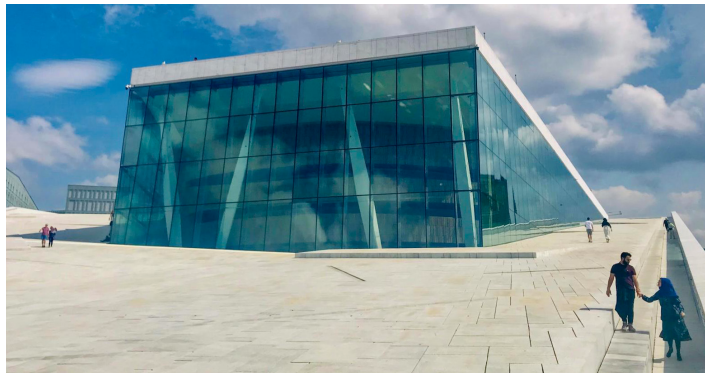
PÅ Kornet hittar du flera aktuella digitala träffar och föreläsningar. Exempelvis: Fokus konfirmand, tipsa själv om ämne. Asyl-rättscentrum berättar om det senaste. Erfaren eller nybörjare på vuxenkatekumenat. Kollegial handledning i Mary, diakonisamtal och teologiskt bordssamtal.

Nu får Strängnäs stift en klimatstig

SVENSKA kyrkans klimatstig är en kortare vandrings slinga med syftet att sprida kunskap och hopp i klimatfrågan. Följ med längs stigen så får du lära dig mer om naturen och klimatet. Du får diskutera, lösa uppgifter och utforska dina klimatkänslor.

Söndag 28 april kl. 15 inviger biskop Johan klimatstigen i Barnens skog, Vrena. Efter att bandet klippts går vi premiärrundan tillsammans och alla bjuds på fika vid grillplatsen.

Stipendier för interreligiös praktik i Norge och Jerusalem

UNDER 2024 erbjuds ett stipendium för interreligiös praktik på Kirkelig dialogsenter i Oslo och i Drammen i september och ett stipendium för internship på interreligiösa Rossing Center for Education and Dialogue i Jerusalem från augusti till oktober. Stipendiet kan sökas av kandidater till tjänster inom Svenska kyrkans profilerken (diakon, kyrkomusiker, försam-

lingspedagog och präst) i något av de medverkande stiftet, men även av den som har en anställning inom dessa stift oberoende av yrke.

Svenska kyrkan på nationell nivå samarbetar med stiftet i Göteborg, Linköping, Luleå, Lund och Strängnäs om stipendiet. Scanna QR-koden för att läsa mer.

Kungligt pris till Örebropräst

CARL Sjösvärd Birger, präst i Olaus Petri i Örebro, har fått Kungliga Vitterhetsakademiens pris för sin forskning. Priset är för "förtjänt vetenskapligt arbete" med avhandlingen "Den katoliserande riktningen i vår kyrka. Högkyrklig rörelse och identitet i Svenska kyrkan 1909–1946." Prissumman är 50 000 kronor.

– Det känns väldigt roligt och hedrande att ens forskning blir uppmärksammas på detta sätt. Prispengarna går nog in på familjens bilsparkonto, säger Carl Sjösvärd Birger.

Starkt, våldsamt – och roligt när Jesu liv skildras på film

För den som gillar rörliga bilder finns flera Jesus-filmer att välja på i påsk.

Risen (2016)

En romersk soldat får i uppdrag att hitta Jesu kropp för att motbevisa ryktena om att han återuppstått. I filmen får man möta alla kända karaktärer i uppståndelsens drama.

The Chosen (2017)

En serie i tre säsonger. Vi får följa en karismatisk fiskare som drunknar i skulder, en plågad kvinna som brottas med demoner, en begåvad publiken som blev utstött av sin familj, en religiös ledare som kämpar med sin tro. Se Jesus genom ögonen på dem som mötte honom.

Son of God (2014)

En långfilm med rötterna i miniserien "The Bible". Johannes, den sista lärjungen i livet, lever i exil och berättar historien om Jesu liv, från födelse till korsfästelse till återuppståndelse.

Ben Hur (1959 och 2016)

Judah Ben-Hur lever som rik, judisk prins i Jerusalem. På falska grunder fångas hans mor och syster och Judah själv blir galärslav. Han svär att återvända till sin familj och utkräva sin hämnd. Filmen utspelar sig under Jesus aktiva år och vid fler än ett tillfälle korsas deras vägar.

Kristi sista frestelse (1988)

Jesu har svårt att finna sin plats. Han livnär sig på att snickra kors

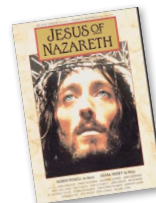
åt de ockuperande romarna och brottas med vad som är Guds vilja med hans liv. Filmen är inte baserad på Nikos Kazantzakis roman med samma namn och inte på Bibelns texter.

The Greatest Story Ever Told / Mannen från Nasaret (1965)

En nära fyra timmar lång film om Jesu liv, med svensken Max von Sydow i huvudrollen. Parallellt skildras några ortodoxa familjers vandring i Mellanöstern under ett kall av Gud. En storfilm som nominerades till fem Oscars.

Jesu från Nasaret (1977)

Klassisk film som visats på tv flera gånger. En kraftfull film som skildrar hela Jesu liv. Är i sin

längsta version 382 minuter och uppdelad i två delar. Finns i mer hanterbar version på 237 minuter.

The Passion of the Christ (2004)

En film som blivit uppmärksammas för regissören Mel Gibsons råa skildring. Filmen börjar vid Judas svek och skildrar sedan Jesu sista tolv timmar i livet. Växelvisa tillbakablickar på Jesus minnen av hans mor och hans tid med lärjungarna.

Life of Brian (1979)

En film av Monty Python-gänget där vi får Brians dråpliga livsöde efter att han felaktigt pekats ut som Messias.

FREEDOMSCOACH

Lyssna!

och ger rum åt ungas berättelser

– När jag lyssnar på mina ungdomar tänker jag ofta: att de är här och försöker! säger Ola Frideblad.

Unga människor, deras tro, deras vardagsliv i en segregerad stad och deras berättelser är det centrala i hans arbete.

TEXT: ANNA BRAW FOTO: ULLA-CARIN EKBLOM

DET ÄR nästan fullt runt kaffeborden i den stora foajén i S:t Mikael's kyrka – krasande is och grus har kanske hållit någon hemma, men många har tagit sig hit till eftermiddagsfika den sista måndagen i januari.

Ola Frideblad är också här. Han delar sin arbetstid mellan kyrkan, Folkets hus i Vivalla, stadens grund- och gymnasieskolor, Hjärsta gård och Tegelbruket. Det senare är ett allaktivitetshus som drivs av en ideell förening och som befolkas av många olika föreningar och organisationer och av människor i alla åldrar.

SAMTIDIGT SOM kafesamtalen har pågått i foajén har han berättat om efterdyningarna av det som hände i Örebro påsken 2022. För en utomstående

kan det framstå som en omöjligt stor kontrast, men Mikael's församling sträcker sig över flera av de gränser som går genom Örebro.

– Man kan skriva till dem på anstalterna, säger Ola Frideblad. Så det är det jag får göra nu. Handskrivna brev! Jag skrev till en av dem här-omdagen om att han ska sköta sig där han är nu, om att försöka ha disciplin och om att jag tror att det finns en väg framåt. Och så påminde jag honom lite om minnen som vi har tillsammans.

Ola Frideblad arbetar med ungdomar i Örebro, de ungdomar som rör sig till exempel i kyrkan och på Tegelbruket. På församlingens webbplats dyker han upp som projektledare, men kanske är det enklast att beskriva honom som pedagog med inriktning på ungdomar, integration och religionsmöten. Och musik. Och demokrati – hans workshops är Svenska kyrkans bidrag till den demokratiakademi för unga som Örebro kommun erbjuder som en treveckorskurs. Och studiestöd, Tegelbrukets begrepp för läxhjälp.

NÅGRA AV de unga som hade funnits med i olika konstellationer runt honom i flera år är dömda för grovt sabotage mot blåljusverksamhet under det som har kommit att kallas Påskupplöppet i Örebro.

Det var en turbulent tid när först Rasmus

Paludan och sedan också Salwan Momika reste runt och tände eld på Koranen i ett slags offentliga demonstrationer. "Koranbränningarna" i sig räknades som lagliga och hade förberetts med tillstånd från polisen, men i anslutning till dem hände mycket som har lett till rättegångar. I Örebro blev uttryckningsfordon förstörda och poliser skadade.

– Den kväll när påskkravallerna bröt ut var vi i Vivalla och försökte samla ungdomarna dit, berättar Ola Frideblad.

De var många som inför den utannonserade demonstrationen och under veckan efter arbetade med att prata och lugna. En del av det arbetet pågår fortfarande – som när han skriver brev.

– Det är klart att det skaver och är jobbigt, säger

han. Att ungdomar som vi har trott så mycket på är med i ett upplöpp. Att ungdomar som vi har sett som förebilder, som vi har litat på, dras med.

MEN DET arbete som hade pågått i flera år före upplöppen, och som har utvecklats i olika riktningar under Ola Frideblads tid i Mikael's församling tillsammans med bland andra församlingsherden Moni Höglund, fortsätter. Han skrattar lite när han nämner att Tro möter tro Ung efter ett tag fick en egen logotyp ("det var en process, kan jag säga!") och berättar om hur de första stegen togs när ungdomar från olika församlingar i staden började träffas och lära känna varandra. "Kunskap skapar broar av förståelse" – det är ett slags valspråk. Och så talar han om att lyssna.

– Det är det bästa, bästa, säger han, att få lyssna till så mycket. Det tror jag inte att många får känna så som jag får.

– Örebro är en segregerad stad, säger Ola Frideblad. Örebro var också först i Sverige med religionsdialogarbete. Det var ett bra samarbete, kyrkorna, olika moskéer, Bahai. Men det var bara dialog mellan vuxna. Och det är så viktigt att ungdomarna också får lära känna varandra. Vi började med att ungdomsgrupper i församlingarna fick träffas.

NÄR HAN kom till Mikael's församling för elva år sedan var det med varma minnen från sön-dagsskolan i Påryds församlingshem i Blekinge, där tant Anna var lärare och bjöd på bullar och där det samlades in pengar till Lutherhjälpen. Men det var inte hans enda bild av vad en församling kan vara:

– Det har alltid varit musiken som har gjort att jag har hängt mycket i kyrkan. Sedan läste jag teologi i Umeå, och det var ett skönt gäng jag läste med. Men Ålidhems kyrka! Det var hela världen där. Mathängsmässa. En stor familj!

DAGEN EFTER vår intervju dyker en gruppbild upp på Facebook: Ola Frideblad håller i telefonen, och runt honom tre stora leenden till. "Idag har Tro möter tro Ung besökt Rudbecksgymnasiet. Vi har berättat om hur det är att mötas över religionsgränserna, om resor, liberala moskéer, synagogor, fredsbön, fredsgudstjänster och mänskliga rättigheter. Ja, om det viktiga fredsarbete som Tro möter tro gör på hemmaplan! Ungdomarna på Rudbeck kom med många bra frågor. Asser sammanfattar med orden: det blev succé!"

Arbetet med ungas religionsmöten är inspirerat av Fryshuset i Stockholm och verksamheten Tillsammans för Sverige. Där har ungdomarna varit vid flera tillfällen, för i Örebro finns ingen synagoga, och att också möta unga företrädare för den judiska tron är en avgörande del av dialogen.

Det som har påverkat Mikael's församling allra mest är kanske idén att använda det som kallas storytelling i samtal om tro – under vårvintern erbjöds alla i församlingen en sådan workshop i samband med en församlingsdag. Det är också som storytelling besöket på Rudbecksgymnasiet har lagts upp.

– Att höra mina ungdomar berätta är något av det finaste som finns, säger Ola Frideblad.

Han berättar om hur varje ny grupp först kommer överens om regler för hur det som sägs ska tas emot och att det ofta kommer fram kloka tankar då: vi ska lyssna och förstå, inte försöka hitta rätt och fel, och allt som sägs stannar i rummet.

– Många Post-It-lappar är det också, säger han. Det är faktiskt bra!

Storytelling-metoden innebär att var och en av deltagarna förbereder en personlig berättelse som de får framföra muntligt inför de andra om de vill.

Mångsysslände relationsbyggare

NAMN: Ola Frideblad

KOMMER FRÅN: Guövik i Karlshamns kommun – det var segelbåtarna och havet, och jag gick i söndagsskola i Påryds församlingshem.

BOR I: Örebro med min fru Kristina och mina döttrar Selma och Turid.

ÄGNAR MIG ÅT: Är teolog och småbarnspappa och arbetar som projektledare i S:t Mikael's församling i Örebro med bland annat Tro möter tro Ung, studiestöd på Tegelbruket, podden Deep Talk, demokratiakademi och skolbesök, spelar piano, lär mig arabiska, tränar och läser

BAKGRUND: fil kand i teologi samt lärarprogrammet med inriktning religion och musik vid Umeå universitet – musik får mig att förstå världen, de religiösa traditionerna är som stämmorna i en fuga.

LÄSER JUST NU: Richard Rohrs *The Divine Dance* och Anton Tjehovs *Ravinen*.

UTHÅLLIG. Ola Frideblad släpper inte taget om ungdomarna som är "hans". Han hänger med dem här på Tegelbruket. De som sitter inne skriver han till.

– De flesta brukar berätta om någon gång när deras tro och livsåskådning blev tydliga för dem. Ett exempel kan vara en ung tjej som berättar om när hon tog på sig slöjan första gången. Man delar sin story, och de andra får visa om den har gett dem kunskap, om den har väckt deras intresse, om den kompletterar det de visste och tyckte eller om den komplicerar det.

”EN VÄLDIG mångfald” och ”en oerhörd rikedom” är några av de uttryck som Ola Frideblad använder när han berättar.

– När ungdomar vågar berätta, vågar vara sårbara ... Rent allmänt kan man säga att religionen är ett system för tillhörighet, men det är också ett system för läkedom. När ungdomarna arbetar med sina berättelser blir det så tydligt att de är medlemmar, att de har rötter, att de tillhör något. En ung man berättade hur Koranens avsnitt om Noa och arken blev en vändpunkt.

– När han var tonåring hamnade han i ett gäng och sket i skolan. Men så läste han om Noa. Han blev omskakad. Och så började han be, sköta skolan, arbeta, bry sig om familjen. Det är det han berättar om. Det var en religiös upplevelse som gav honom en riktning i livet. Också jag som har sett det här i så många år är påverkad av mediabilderna och tycker att det här är något som man inte hör om så ofta inom islam. Men mönstren finns ju i de abrahamitiska religionerna! Och det är en så fin grej att de här ungdomarna kan uppleva det och få en riktning.

”Ola är mycket, han gör allt till 100 %”, skriver Moni Höglund. Den som ska försöka redogöra för det han gör får ställa många följdfrågor, verksamheterna och platserna går in i varandra samtidigt som de har sina egna metoder och namn och delvis når olika målgrupper.

– De som är med i Tro möter tro har ju oftast en egen tro, och vi talar om den, säger han. Till Tegelbruket kommer många andra också, där träffar vi alla möjliga. Det är ett aktivitetshus med femton replokaler, ramper, bollhallar, klättring, gym, boxning, och schack har blivit väldigt stort ... och så har vi studiestöd i caféet. De som kommer dit går på språkinträdning, Komvux, gymnasiet, högstadiet. Vi är oftast två–fyra vuxna och ungefär 20 ungdomar.

MÅNGA AV de unga är födda i ett land i krig eller har föräldrar som har kommit till Sverige av liknande anledningar.

– Det är en sådan mental press på dem, säger Ola. Det vi gör är väldigt mycket att prata igenom hur de mår och läsa deras uppgifter och texterna tillsammans. Många av dem balanserar på gränsen på olika sätt, också de som är födda i Sverige. Många har sett våld som barn, blivit muddrade inne i stan. Det finns 15–16-åringar som har förlorat tolv personer i sin familj. När jag lyssnar på dem tänker jag ofta: att de är här och försöker!

Bland dem som kom i början, för åtta år sedan, finns ett par som är färdig byggingenjör och läka-

re nu. Men lika stolt berättar Ola om två eritreanska tonårsflickor som satt veckan före jul och kämpade inför ett prov och som kom tillbaka i januari och berättade att det hade gått bra.

– Och det är en som säger att hon tänker bli en av Sveriges första svarta kvinnliga jurister!

TEGELBRUKETS DEMOKRATIAKADEMI

är en egen verksamhet, med Örebro kommun som samordnare och rekryteringsansvarig, också här tar Ola Frideblad del av ungas berättelser.

– Det är en jättespridd grupp, hela stan finns med, säger han. Deltagarna får träffa företrädare för de religioner som finns representerade i Örebro, och från Humanisterna.

Berättarmetoden som Ola använder kallas ”Skrivande för hälsa”.

– Man kan inte leda en process utan att gå först in i den, säger han. Så där börjar jag alltid med att berätta om när jag var 16 och min mamma fick cancer. Det var det som gjorde att tron blev centrum för mig och att jag började läsa teologi. De frågorna hade nog inte fått så stor plats annars.

Skrivande för hälsa är något av det mest givande man kan hålla på med – så beskriver han veckorna med ungdomarna.

– Vissa skriver bara, läser inte upp något, och så kan man göra. Men man kan läsa upp en text, och andra börjar gråta, och då känner man kanske att man inte gick igenom det i onödan. Nu var det en som berättade om hur han hade blivit mobbad, och så många av de andra sa att de kände igen sig. Man kan känna sig mindre ensam. Det är en läkande process.

NU VORE det egentligen helt logiskt att de unga männen på anstalterna fick det sista av utrymme här. Eller några av dem som har försvunnit från Örebro – en är fast i en storstad i Mellanöstern och skickar förtvivlade meddelanden. Eller ”svärmorsdrömmarna”, en grupp svartklädda unga män som Ola Frideblad tror att många skulle kunna uppfatta som ett gäng och som han har lärt känna, samtalat med, rest med, och kallar ”bästa, bästa”.

Men så är det ju mormors syster Ann-Marie, hon som kanske satte igång alltihop.

– Hon var en verklig kyrktant, och hon kunde verkligen lyssna. Redan som tonåring förknippade jag lyssnandet med tro. Hon, och hennes medkänsla, var helt avgörande för att tron skulle få en så central plats i mitt liv. Sista gången jag pratade med henne var några dagar innan hon gick bort. När alla andra relationer höll på att falla bort för henne fanns det en relation kvar. Tron bar henne. Kyrktanterna, är de inte vår tids heliga män?

MUSIKÄLSKARE. ”Musik för mig är att förstå världen, de religiösa traditionerna är som stämmorna i en fuga”.

Inspirerande om kyrkopedagogik

Det pedagogiska kyrkorummet

85 idéer för att upptäcka och utforska tillsammans

Sandra Albertus (Argument 2024)

Å, vad det kliar i fingrarna! Jag vill genast leta rätt på ett oblatrör, göra en kikare och gå på fågelskådning i kyrkan. Det här är en bok som inspirerar!

Det är inte för att den bjuder på en massa nyheter, för den som kommit i kontakt med kyrkorums pedagogik som kallas just kyrkopedagogik känns det mesta igen: börja utifrån och in, låt deltagarna leta reda på "sin" plats i rummet, stimulera många sinnen, betona delaktighet framför emottagande, låt alla formulera sin upplevelse.

Nej, det som gör den här boken så läcker är formatet och tillgängligheten. I stället för långa utläggningar om filosofin bakom övningarna går den rakt på sak med korta, välformulerade instruktioner. Tydliga kapitel och uppfinningsrik rubriksättning gör det väldigt lätt att hitta något som passar just det tillfälle man planerar för, illustrationer och sättning gör boken snygg och rolig att bläddra i. Dessutom finns det arbetsblad och bonusmaterial att ladda ner som pdf-filer på Arguments hemsida.

Jag känner att jag får påfyllning och kanske andra perspektiv på kyrkorumsvandringar jag gjort tidigare och ser fram emot att prova lite nytt. Jag ser också hur den här boken skulle kunna användas på fler sätt i församlingen, till exempel i barnkör, föräldragrupper, vid fortbildning av ideella eller om hantverksgrupper och seniorträffar har en "kyrkdag". Läs – och låt dig inspireras!

AGNETA LARSSON

Angeläget om plus och minus med kyrkoherdeuppdraget

Kyrkoherdeuppdraget:

Ett möjligt, meningsfullt och hållbart uppdrag

Peter Andreasson & Maria Åkerström, redaktörer (Verbum 2023)

Kyrkoherdeuppdraget beskrivs ibland som omöjligt. En kyrkoherde ska kunna lite om allt möjligt, vara duktig på personalfrågor, fastighetsskötsel och

ekonomi och samtidigt vara församlingens herde i djupare bemärkelse: Den som sköter Guds hjord och ser till att Ordet förkunnas i församlingen.

Den läsvärda boken "Kyrkoherdeuppdraget: ett möjligt, meningsfullt och hållbart uppdrag" vill lyfta fram möjligheterna i kyrkoherdens mångsysslande och erbjuda en motvikt till den negativa bild av kyrkoherdeuppdraget som tenderar att överväga. Det blir ofta uppmärksammat om en kyrkoherde får lämna sin tjänst eller om konflikter uppstår i församlingen, men mer sällan hör vi om alla de kyrkoherdar som

känner glädje och trivs med sina uppdrag. I boken delar tretton kyrkoherdar från små och stora pastorat och församlingar generöst sina personliga erfarenheter av ett mångfacetterat jobb. Just bredden i uppdraget lyfts fram som det unika och särskilt givande. Vi får bland annat läsa om kyrkoherdelivet i Vårfruberga-Härad och i Örebro. Genom korta texter bjuds vi att följa med in i kyrkoherdevardagen, en vardag som kan rymma såväl praktiskt arbete på kyrkogården som samtal i den enskilda själavården.

HELENA INGHAMMAR

Vandra med fasteböckerna året om – inåt, och ut i världen

Livets vatten

Maria Küchen (Verbum 2024)

Du förde mig ut i frihet

En vandring med ökenfäderna genom fastan

Magnus Tunehag (Libris)

Under årets fasteperiod har jag haft förmånen att få ha två böcker som följeslagare på vägen upp mot Jerusalem. De båda har tagit mig med på en resa inåt, genom texternas tilltal för inspiration, reflektion och andlig vägledning, men jag har också fått följa med till de värvintriga Yttre Hebriderna och till öknen, i kyrkofadern Antonius efterföljd.

Maria Küchen skriver dagbok från sin vistelse på ögruppen utanför Skottlands västkust. I de 40 korta kapitlen blandar hon det personliga med det historiska, teologiska frågor med vardagliga spörsmål (som bland annat väder och vind), närhet och omvärld. Efter varje kapitel ställer hon ett par frågor att reflektera över, i ensamhet eller

i grupp. Som läsare befinner man sig väldigt nära författaren, man upplever det hon upplever och får gå in i hennes tankevärld. Det är inte alltid jag håller med i det hon skriver, men texterna ger ändå nya insikter och bereder möjlighet till eftertanke.

Magnus Tunehags bok är av en helt annan karaktär. Han låter uråldriga tänkespråk från ökenfäderna inleda varje dags läsning (det finns 36 texter, från torsdagen efter Askonsdagen och framåt genom fastan, söndagarna

undantagna), efter det följer en betraktelse och en avslutande bön. Dessa texter är av uppbygglig karaktär och de manar oss att begrunda våra liv och de val vi gör, och vi leds av de ord som kommer till oss från öknen. Ibland upplever jag en viss

distans till det jag läser, ibland träffar det mig rakt i hjärtat.

Som så ofta kan dessa båda böcker läsas när som helst på året, även om de är uppbyggda kring fastans rytm. De kan med fördel plockas fram då behovet av reflektion och andlig vägledning behöver tillgodoses.

MAGDALENA ÖHRLING

Om uppväxtens påverkan på gudstjänstfirande

"Vem är det som firar gudstjänst? Reflektioner utifrån en intervjuundersökning", Örebro 2023. Det är titeln på en ny studie gjord av Strängnäs stiftshistoriska sällskap. Studien bygger på intervjuer med gudstjänstbesökare i Närke och pekar bland annat på barndomens och uppväxtmiljöns betydelse för relationen till gudstjänstfirandet. Boken är skriven av Ingegerd Sjölin, teol.

dr, tidigare rektor för Svenska kyrkans pastoralinstitut i Lund och Birgitte Thaning, f.d. kyrkoherde i Kvismare församling, och utgiven med stöd av Strängnäs stift.

Boken finns tillgänglig på: Utgivna skrifter – Strängnäs stift (svenskakyrkan.se)

Strängnäs stiftshistoriska sällskap bildades 1996 med syfte att öka intresset för och kunskapen om Strängnäs stifts historia.

HELENA INGHAMMAR

Stiftet runt

Spontan sopran?

I **Tysslinge församling** kan du sjunga i kör – spontant! Spontankören är precis som det låter, en kör som uppstår spontant några söndagsförmiddagar inför högmässa. Övning 8.30 samma morgon. Se info om aktuella datum på svenskakyrkan.se/tysslinge/spontankor.

Mässa och bibelstudier

Månadsmässa i Kyrkans hus, **Fjugesta, Knista församling** kl. 11.30. Efteråt finns möjlighet att köpa smörgås och delta i bibelstudium, inga förkunskaper krävs. 19/3, 23/4, 28/5.

Påskbasar i Laxå

Ramundebodas diakonigrupp anordnar traditionsenlig basar! Lotterier, fika, korvgrillning och försäljning av bland annat Fairtrade-produkter. Intäkterna går till Act Svenska kyrkans fasteinsamling. 23/3 kl. 10-13 i Casselgården i Laxå, **Bodarne pastorat**.

Teologi+frukost

Askersunds pastorat bjuder in till frukost och fördjupning i bibelteologiska frågor. Denna förmiddag behandlas temat *Paulus och de första församlingarna*. 20/4 kl. 9-11.30 på Norrgatan 7 i Askersund. Anmäl dig till: askersund.anmalan@svenskakyrkan.se senast torsdagen innan.

Barnloppis och café

En härlig barnloppis full med barnkläder, leksaker, böcker och andra roliga barngrejer! Café och roliga aktiviteter för barn. 20/4 kl. 10-12.30 i Adolfsbergs kyrka, **Svenska kyrkan i Örebro**. Vill du sälja på loppisen? Boka ett bord senast 11/4.

Konsten att kommunicera

Öppen samtalsgrupp om att uppnå tillitsfulla relationer. Samtalet utgår från Ulrika Olaussons bok "Dualismens tyranni: Nio etiska principer för hållbar kommunikation" samt Bibeln. Leds av Ulrika Olausson, professor vid Örebro universitet och Gunlög Axelsson Ölund, kyrkoherde i **Kvismare församling**. Stora Mellösa kyrka 21/4 kl. 13 och 12/5 efter gudstjänst och kaffe med start kl. 11.

Retreat vid Runtuna kyrka

Behöver du en förändring i livet eller har du bara behov av lite lugn och ro? Välkommen till en dag i stillhet och tystnad med bland annat rörelse, andakt, musik och god mat. Runtuna kyrka, **Rönö församling**. 11/5 kl. 9-17. Anmälan till helena.lennstring@svenskakyrkan.se.

Pilgrimsretreat i Hällabrottet

Välkommen på pilgrimsretreat i Hällabrottets kyrka, **Kumla pastorat** 25-26/5. Helgen bjuder bland annat på pilgrimsvandring, gemensamma måltider, andakt och meditation. Anmäl dig senast 20/5 till: kumla.pastorat@svenskakyrkan.se

Kristen meditation

Den kristna meditationen är en form av bön utan tankar och ord, men med en vilja till relation med Gud och med riktning mot Guds kärlek. Varje tisdag kl. 8.00-8.30 i Lunda kyrka, **Kiladalens församling**.

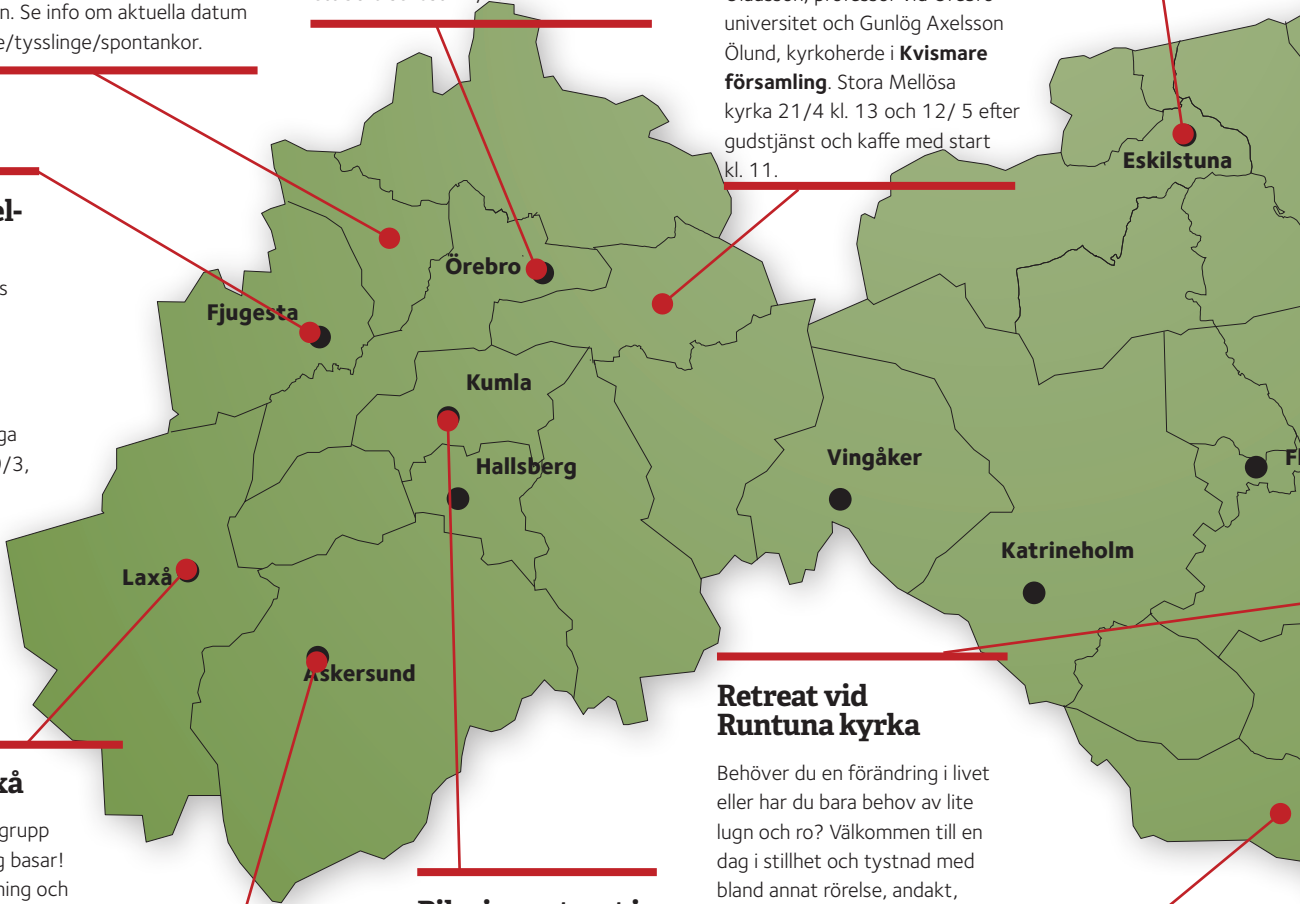
Earth hour i mörker och ljus

Konsert med vokalensemblen Clarae Voces och andakt. Fri entré, kollekt går till hjälpkassan Räddningsplanen. S:t Botvids kyrka i **Oxelösunds församling** 23/3 kl. 20.30.

Föreläsning: Kyrkan och klimatet

"Kyrkan och klimatet, bland gråstenar och granbuskar". En föreläsning med Petra Carlsson Redell, författare och professor i systematisk teologi, 24/4 kl. 19 i Fors kyrka, **Tunafors församling**.

Historisk gudstjänst

En höjdpunkt i firandet av Mariefreds kyrkas 400-årsjubileum är när **Mariefreds församling** 26/5 kl. 11 bjuder in till en historisk gudstjänst i andan av år 1624. Upplev gudstjänsten som den var förr, med tidstypiska psalmer, språk och kläder.

Drop-in-dop och vigsel

Blev vigseln eller dopet inte av som planerat? Välkommen till Alla Helgons kyrka lördag 18/5 kl. 10-14, **Södertälje pastorat**. Präster, musiker och vaktmästare finns på plats under dagen. Mer info finns på svenskakyrkan.se/sodertalje.

Vernissage om internationellt engagemang

Grödinge församling bjuder in till vernissage av utställningen *150 år av internationellt engagemang*. Det blir även musik och fika. **Palmsöndagen** 24/3 kl. 11 i Grödinge kyrka.

Följ med och *be*

Gud, du har en väg för vår vandring, en plan för våra liv, ett mål för vår färd. Låt din förebild fortsatt stå tydlig och klar för mitt själs öga och led mig dag efter dag på den självutgivande, tjänande, kärlekens väg i din efterföljelse. Amen.

Den bön med vilken biskop Johan välkomnar nya kyrkoherdar.

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgågemenskapen och våra vänstift. Se vecka och kontrakt nedan.

VECKA 12 + VECKA 20

Södertälje kontrakt, kontraktsprost Åsa Lindgren. Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje, Östertälje, Turinge-Taxinge, Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och Trosa.

VECKA 13 + VECKA 21

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Pernilla Parenmalm. S:t Johannes, S:t Ansgar, Tunafors, Västra Rekarne, Torshälla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshtulta, Kafjärden och Stenkvista-Ärla.

VECKA 14 + VECKA 22

Norra Närke kontrakt, kontraktsprost Caroline Edlund. Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

VECKA 15 + VECKA 23

Södra Närke kontrakt, kontraktsprost Gunlög Axelsson Ölund. Askersund-Hammar, Lerbäck, Snavlunda, Ramundeboda, Skagershult, Finnerödja-Tived, Viby,

Sköllersta, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker-Lännäs och Kvismare.

VECKA 16 + VECKA 24

Nynäs kontrakt, kontraktsprost Peter Mourath. Grödinge, Sorunda, Ösmo-Torö, Nynäshamn, Salem.

VECKA 17 + VECKA 25

Domprosteriet, kontraktsprost Christofer Lundgren. Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna.

VECKA 18 + VECKA 26

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Tomas Holdar. Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hylltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna.

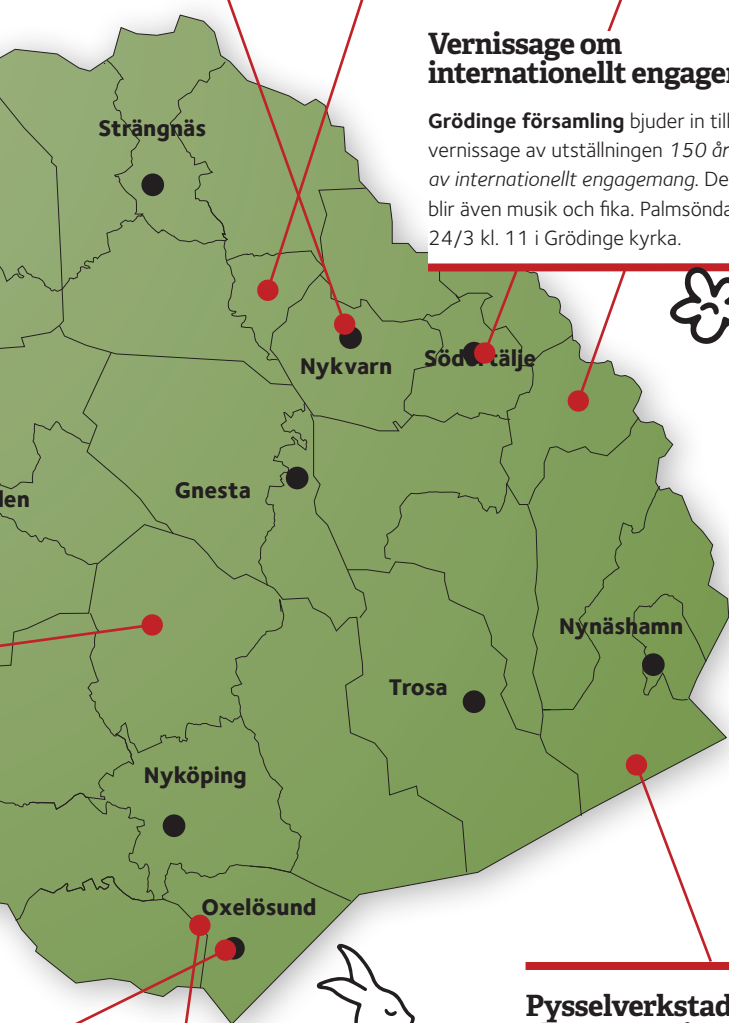
VECKA 19 + VECKA 27

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Ylva Evensen. Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden.

Psalmfestival

Sjung favoritpsalmer och rösta fram en vinnare! För tredje gången genomför

Turinge-Taxinge församling en omröstning bland utvalda kända och okända psalmer. Taxinge kyrka 1/4 kl. 11. Koralkör, solist och kyrkkaffe på Taxinge slott!

Barndag Tema: skogens djur

En festlig dag för barn 0-6 år med vuxna ledare eller anhöriga. Dagen bjuder bland annat på sånglekar, ansiktsmålning, ponnyridning, musik, målning, fiskdamm och mycket mer. 14/5 kl. 10-14 på **Stiftsgården Stjärnholm**. Anmälan senast 2/5 via svenskakyrkan.se/strangnas/utbildning.

Pysselverkstad för alla generationer

Tonåringar, barnfamiljer, vuxna och pensionärer. Välkommen till en generationsöverskridande pysselverkstad i **Nynäshamns församling**. Vi skapar och fikar tillsammans på måndagar kl. 14.30-16.30 i Nynäshamns församlingshem.

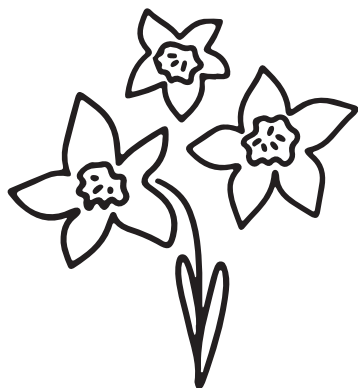

Tema

Påsk

Jesu död och uppståndelse kan vara möjlig att förstå och samtidigt helt omöjlig att greppa.

Hur tar vi oss an det ofattbara – och ger det vidare? Läs om goda exempel runt om i stiftet.

Försoning och befrielse. Två perspektiv av påskens budskap.

Fördjupningstext av Jesper Svartvik på sidan 20.

Låt Gud vara

Att lyfta blicken hjälper oss att ta emot Guds

Stiftsprost Louise Linder.

Kyrkans budskap om försoning är unikt. En gud ger sitt liv för människan. Hon blir renad från synd, får en ny chans, blir upprättad och kan gå ut i världen igen! Men alltför ofta skymms budskapet om nåd av att vi uppehåller oss vid vår egen synd och strävan efter perfektion.

– **ORDET** för synd är en grekisk sportterm som syftar på när pilbågsskytten skjuter iväg pilen men missar målet. Synd är när vi inte gör det som är vår bestämmelse, när vi missar målet med våra liv. Att tänka på synden på det sättet kan vara något att ta avstamp i: Hur ska jag leva mitt liv idag utan att missa målet? Hur kan jag göra gott för mig och andra? säger Louise Linder, stiftsprost i Strängnäs stift.

Louise Linder, präst och terapeut, har mött många människor i själavården, och ser hur lätt vi människor i stället uppehåller oss vid enskilda handlingar, gärningar vi själva begått eller oförrätter som drabbat oss. Det i sig är inte fel. Att granska sina livsval, "Varför gjorde jag så? Varför gjorde jag så? Varför gjorde jag det livsvalet? Varför såg jag inte vad min partner eller barn behövde? Varför sa jag de där orden som fick så ödesdigra konsekvenser?" är många gånger nyckeln till att förändra sitt liv.

– Är skulden sann behöver vi ta konsekvenserna av vad vi gjort. Ställa till rätta, be människor och Gud om förlåtelse och sedan lära oss att leva med konsekvenserna, säger Louise.

MEN GENOM åren har hon också träffat många som levt med en falsk skuld som inte var deras: "Jag har blivit våldtagen, och han sa att det var mitt fel." "Det är mitt fel att mitt barn dog i tsunamin för det var jag som betalade för resan." Tankarna maler och blir en sanning.

Att dela och få ett annat perspektiv kan vara en väg fram till försoning. Louise talar om miraklet i terapirummet, när det finns en trygghet som möjliggör för en människa att möta sig själv.

– Då är man som två vetenskapsmän som tittar på saken tillsammans och då blir det inte lika farligt. Den enskilda människan är själv expert på sitt liv och sedan tittar jag på det utifrån: "Hur kunde det bli så här?" berättar Louise.

– Ibland har vi mycket i vår ryggsäck och den kan bli tung. Man kan bära på ett trauma, mer eller mindre medvetna saker man burit med sig hela livet men inte gjort upp med. Ibland är

Gud!

förlåtelse

det så djupt och svårt att det inte är tillräckligt att bena ut och prata. Då har jag gjort en rit kring det i samtalsrummet som hjälper till att få ett avslut, berättar Louise.

Louise beskriver det som ett öppet sår som börjar läka. – Det är som om man har sytt lite. Man har det med sig... Men efter ett tag så tänker man inte hela tiden på det och sedan alltmer sällan.

OAVSETT OM skulden är sann eller falsk hamnar vi människor lätt i en rundgång. Det gäller inte bara "gamla synder", utan om att återupprepa negativa beteenden och tankar som hindrar oss att leva med målet i sikte. Vi fastnar i syndagropen, oförmögna att ta oss därifrån. Inom psykologin pratar man om sekundärvinster, att man får fördelar av att bibehålla beteendet.

– Det kan låta hårt, ingen *vill* väl älta och må dåligt? Men det kan vara så att beteendet ger sekundärvinster. Det kan ge energi, även om det i längden är destruktivt. Självömkan, eller att kanske andra tycker synd om en, och då gör man inget åt det.

Även om det upplevs provocerande är Louise erfarenhet att frågan "Vad vinner jag på det?" synliggör destruktiva mönster som sedan kan ändras.

Att likna ältandet vid dominobrickor som faller är en bild som Louise ofta använder. Brickorna faller och faller... Men i hennes version står sista brickan kvar.

– Det tar stopp, säger Louise och håller demonstrativt upp en hand framför sig.

– Jesus stoppar. Jesus vet vad det är att vara människa. Han har själv känt det i sin kropp och sin själ. Det är som att han säger "hit – men inte längre!". "Mitt älskade barn, du är förlåten."

Hon har sett hur bilden hjälpt många att sluta fred med det förflutna och leva framåt.

En annan hjälp är andra människor. Vi har alla någon i vår närhet som utan att leva oansvarigt har lättare att gå vidare – sådana människor ska man ta rygga på menar Louise.

– Tänk dig in i att hon varit med om samma sak som du, fråga dig sen: Hur skulle hon tänka? Vad skulle hon göra? Vad hindrar dig från att välja en annan tanke, precis som din kompis gör? "Nu kom en ältande tanke, vad kan jag tänka istället?" På så sätt lyckas vi vrida tankarna lite grand och åstadkomma en förändring.

Inte sällan handlar det också om att acceptera att man inte är perfekt. Göra vårt bästa men minnas att Gud ger nåden.

– Låt Gud vara Gud och var människa!

MARLENE W ANTONSON

LÄKANDE. Ibland räcker inte samtal för att kunna gå vidare, då kan en rit vara en hjälp för att få ett avslut.

Tre sätt att berätta om

Församlingarna i Trosa, Olaus Petri i Örebro och Turinge -Taxinge har olika förutsättningar att genomföra påskspel och påskvandringar. Men gemensamt för alla tre är att de vill att påskens ska bli något mer än godis och kycklingar. Och att barnen ska få veta varför vi firar påsk i Sverige.

TEXT: INGALILL BERGENSTEN

Trosa församling fokuserar på uppståndelsen

– **TÄNK** enkelt! Det är församlingspedagog Petra Nordkvists råd till församlingar som vill testa att göra ett påskspel. – Man behöver inte uppfinna hjulet. Om man frågar runt finns det säkert andra församlingar i stiftet som har ett manus man kan få och anpassa till sina egna lokaler och förutsättningar.

PETRA NORDKVIST arbetar som församlingspedagog i Trosa församling sedan förra året och använder ett manus som en före detta kollega i Södertälje skrivit. Till årets spel behöver hon få ihop 12 personer.

– Det går ju att göra flera roller samtidigt, men inte för många. De flesta rollinnehavarna i år är anställda från församlingarna. Men det brukar alltid komma några pensi-

onärer och andra frivilliga vuxna som vill delta. Vi gör ju spelet på dagtid så därför kan inte ungdomsledarna delta tyvärr.

Petra Nordkvist som soldat.

I TROSA församling bjuder man in fyror och femmor på de tre orter som församlingen är verksam – Trosa stad, Vagnhärad och Västerljung. Sammanlagt kommer man i år att spela fem föreställningar.

– Eleverna sitter i kyrkbänkarna och skådespelarna agerar berättelsen från påsksöndagen till uppståndelsen framför dem.

Den största utmaningen för församlingen är enligt Petra Nordkvist att ge medarbetarna tid att både bygga en enkel scen, repetera påskspelet och sedan genomföra det under ett par halvdagar.

– Det handlar ju om människor som annars är upptagna med annat.

I Trosa har Svenska kyrkan god

kontakt med skolorna och är välkomna att komma även till själva skolorna.

– Så här finns till skillnad mot på vissa andra håll inga förbehåll från kommunens sida att vi får upplysa barnen om vad det kristna budskapet innebär. Tvärtom upplever jag att många lärare är tacksamma att få en hjälp på traven att upplysa om julens och påskens betydelse. I läroplanen står ju också att skolan ska undervisa om de kristna högtiderna och här berättar vi om påskens. Vårt fokus är uppståndelsen. En hel del barn vet att Jesus dog men inte att han uppstod igen.

PETRAS TIPS till andra som vill starta påskspel är alltså att tänka enkelt. Inte minst göra rekvisitan enkel.

– Den tomma graven gör vi av två bord som ställs ovanpå varandra och sedan hänger vi ett grått och svart tyg över. Den bortrullade stenen är en pappskiva som jag målat själv. Ofta har man ju sykkunniga personer i församlingarna som gärna hjälper till med enkla dräkter. Änglarna använder våra vita konfakåpor. Men änglavingarna fick vi köpa, berättar Petra Nordkvist.

Olaus Petri församling låter barnen agera

– **NÄR** jag började med påskvandringar var det fortfarande rätt många barn som visste varför vi firar påsk. Så är det inte längre. Och klasserna som kom var betydligt mindre.

Det säger församlingspedagog Agneta Larsson i Olaus Petri församling. Hon har genomfört påskvandringar i kyrkan i stort sett varje år sedan 1999.

Olaus Petri församling bjuder varje vår in alla barn i årskurs 4 i de kyrkor som ligger inom församlingens gränser till en upplevelsevandring veckorna innan påsk.

– Jag skickar mejl till lärarna och berättar tydligt och klart vad det handlar om – en berättelse om

den första påskens med Lukas evangelium som grund. Inga böner eller psalmer. Utan en vandring i kyrkorummet där eleverna själva agerar i olika roller. Det har alltid kommit olika klasser, men i år funderar vi på om Israel-Palästina konflikten gör lärarna mer försiktiga...

IDÉN TILL påskvandringen fick Agneta Larsson då hon besökte St. Albans Cathedral i England och såg hur man med relativt enkla medel gestaltade

scener ur bibeln. Och lät barnen delta.

– Jag börjar alltid med en samling på cirka sju minuter då jag berättar om utgångspunkten för berättelsen. Alltså att Jesus är "efterlyst" och

vad det beror på. Under denna samling får jag möjlighet att "scanna av" gruppen och utse de tre elever som har samma roll hela tiden – Jesus, Johannes och Petrus.

– Som Jesus väljer jag alltid den minsta eleven

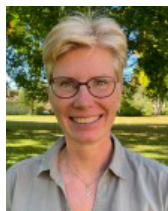
påsk

Turinge-Taxinge församling gör TV-show

DE FÖRSTA "gäster" andraklassarna får träffa är Jesus åldriga föräldrar. Talkshow-värden frågar dem hur Jesus var som barn, om det märktes redan då att han var annorlunda än andra barn, och om de är stolta över det han gjort. Så är showen "Snacket går" i gång i bästa Skavlan-stil.

– Det vi gör är en ren föreställning om vad som egentligen hände den där påsken för över 2000 år sedan, säger församlingspedagog Johanna Marks som är den som leder spelet framåt som talkshow-värd.

Hon kallar in olika gäster varav några är med på telefon, som Kajafas. Samtliga utfrågas om sin roll i det som hände då Jesus dog. Fariséerna får förklara varför de ansåg att Jesus var farlig. Pontius Pilatus får berätta att han faktiskt ångrar att han lät folket få bestämma vad som skulle ske med Jesus. En reporter finns också med i showen och hen gör bland annat ett reportage från den tomma graven.

Johanna Marks

DE SOM medverkar i "Snacket går" är anställda i Turinge-Taxinge församling som har Nykvarn

som huvudort. Det är också därifrån barnen kommer. Johanna Marks berättar att kyrkan överlag har ett mycket gott samarbete med skolorna i området och att lärarna är tack-samma och glada för att kyrkan erbjuder information om bakgrunden till de olika helger som ingår i kyrkoåret.

– Inför allhelgonahelgen

exempelvis talar vi med de äldre barnen om döden. Ettorna låter vi bekanta sig med kyrkorna som kyrkmöss. Vi har tittat på vad läroplanen säger och ställt samman ett program för året som vi erbjuder skolorna. Och på vår ort är det så att i stort sett alla rektorer tycker det är bra.

Talkshowen "Snacket går" tar ungefär en halvtimme att genomföra. Under hela showen får barnen då och då ge respons och efteråt samlar

värden ihop eventuella frågor som kan ha uppstått hos barnen.

– Det kommer upp högt och lågt. Man får ibland behärska sig för att inte börja skratta. Det roligaste av allt är ju samspelet med barnen och de brukar vara mycket engagerade.

– Ett annat plus är att många i arbetslaget brukar uppskatta att göra det här tillsammans, att få jobba ihop kring annat och med andra än man vanligen gör, berättar Johanna Marks som i år är talkshow-värd två dagar i veckan före påsk.

FOTO: NINA NILSSON

i klassen. Och som Johannes och Petrus två barn som är riktiga kompisar. I övrigt växlar rollerna hela tiden under vandringens gång.

För att barnen ska känna att de lämnar vardagen utanför och spelar teater får de sätta på sig olik-färgade, enkla tygstycken med ett hål för huvudet. Under vandringens gång säger Agneta replikerna före och barnen efter.

– Särskilt roligt brukar det vara då kvinnorna som varit vid graven, det vill säga klassens alla flickor, kommer tillbaka till lärjungarna som är tveksamma till deras berättelse. Då får flickorna ställa sig med händerna i sidorna och ropa till killarna "Var inte så tröga!" Det brukar flickorna gilla.

VAD HOPPAS då församlingen att barnen får med sig?

– Vi vill att barnen ska få veta vad som är grunden för påsken. Svenska kyrkan har också ett uppdrag att undervisa om detta.

En god bieffekt av vandringen menar Agneta Larsson är att dynamiken i klassen kan förändras för en stund.

– Jag brukar låta någon av de mer "osynliga" eleverna få vara coola Herodes som sitter på en tron och har en krona på huvudet.

Och utmaningen?

Agneta Larsson

– Om man ska genomföra en vandring på det vis vi gör behöver man ha en person som leder vandringen som är van att berätta.

– Man behöver inte ha så mycket rekvisita. Vår rekvisita ryms i princip i en korg, så vi bygger mycket på barnens fantasi som ju är god. Vi har ju en stor kyrka så vi går runt en hel del och varje scen utspelar sig på ett nytt ställe. Har man en liten kyrka får man tänka på ett annat sätt.

– Numera kan ju klasserna ha hela 27 barn så det krävs en hel del av berättaren för att fånga upp alla. Och det gäller att kunna läsa av klassen och dela ut rollerna rätt.

”Vi lever alla dagar, vi dör

Kyrkogårdsvaktmästare Håkan Persson tröstar vid graven.

Hur är det att arbeta nära döden och sorgen varje dag? Vaktmästaren Håkan Persson räds varken sorgen eller livets slut. Hans viktigaste uppdrag är att ta sig tid för andra. Det gör inget om några grässtrån skulle växa sig höga.

NÄR KVINNORNA kom till graven för att smörja Jesus kropp, möttes de av en tom grav. Och av en ängel. Kanske en vaktmästare kan vara en ängel?

Det ligger ett mjukt, mjölkvitt lock över Glanshammars kyrkogård, ett par mil utanför Örebro. Rosa ljung smyckar gravarna, regndroppar har lagt sig som blanka små fickspeglar på stenarna. Det är en lugn dag. De flesta besökare kommer framåt eftermiddagen, förklarar Håkan som har arbetat som kyrkogårdsvaktmästare i Glanshammar sedan 1987.

Att vara kyrkogårdsvaktmästare är omväxlande, förklarar han. Ena stunden skottar du snö med traktorn för att sedan laga en motor, duscha, byta om till kostym och ringa in till begravningsgudstjänst.

HÅKAN SJÄLV vet mycket väl vad sorg är, hur sorg känns. Hans pappa, som också var kyrkogårdsvaktmästare i Glanshammar under många år, dog hastigt. En pulsåder till lungan brast och livet för Håkan och hans familj vändes upp och ned.

– Samma vecka han dog gick även pappas syster bort, så vi hade dubbelbegravning. Det var hårt att vara på jobbet då, berättar Håkan, tystnar ett tag och fortsätter:

– Det enda jag vet med det här jobbet är att vi inte kan ta något eller någon för givet. Kan du leva gott i dag, lev gott i dag. Vi lever alla dagar, vi dör en gång.

SOM KYRKOGRÅDSVAKTMÄSTARE är det glädje och sorg om vartannat. Som under helgen som gick, då hade de två begravingar, konfirmanddop och en konsert i kyrkan. I början var det svårt, tyckte han, att ställa om så tvärt. Och när han var ung och ny i yrket kunde han tänka ”borde jag vara ledsen nu när det är begraving?”.

– I dag tänker jag inte så, i dag är jag bara jag. Jag har lärt mig att förhålla mig till nuet.

Hur möter du människor i sorg?

– Genom att finnas där. Det kan handla om att

NÄRVARANDE. När Håkan ser någon som är ledsen släpper han vad han har för händer, och frågar om han kan göra något.

räcka fram näsdukar i bänkraderna eller närma sig någon på kyrkogården. Ser jag någon som är ledsen och verkar sökande stänger jag av gräsklipparen, går fram och undrar om det finns något jag kan göra.

Det finns inget som är viktigare än att ta den tiden, konstaterar han.

– Det är det viktigaste jobbet vi har, att möta människor. Att det är några långa grässtrån här och där är sekundärt.

FÖR DE allra flesta av oss är kyrkogården förknippad med sorg. Men kyrkogården är mer än så, menar Håkan.

– Det kan också vara en plats för tacksamhet. Många som går där kan se tillbaka på sina anhöriga med glädjande stunder. Det behöver inte bara vara sorg.

I yngre år var han rädd för den, sorgen alltså, den var obehaglig. I dag har den blivit en naturlig

del av livet. Och på frågan om han är rädd för döden kommer svaret också snabbt.

– Nej, för jag kan inte rå över den. Livets resa är olika lång för olika människor.

Du går bland gravar varje dag, tänker du mycket på din död?

– Nej. Återigen, du kan inte styra över det. I morgon bitti kanske inte är i morgon bitti. Skulle jag fundera över allt som skulle kunna hända skulle jag bli tokig. När jag åker till stan och handlar kan jag inte tänka på att jag skulle kunna krocka.

Kanske den ständiga påminnelsen om livet och dess slut gett honom lugnet, närvaron och förnöjsamheten, funderar han.

– Jag har inga mål om att resa hit eller dit innan jag dör. Vintertid är jag nöjd om jag har råd att köpa diesel och hamburgare och kolla på sonen som spelar bandy.

en gång”

FOTO: MARIA WIDAR

Mötet med människor är det viktigaste i hans arbete.

HÅKAN ÄR inne på sitt trettiosjunde år som kyrkogårdsvaktmästare och han *är* sitt jobb, förklarar han. Det finns ingen del av honom som inte är kyrkogårdsvaktmästare.

– Telefonen ringer mest hela tiden. När någon vill komma in i församlingshemmet, när larmet krånglar eller när en turist vill kika in i kyrkan. Farsan hade det likadant och jag har inga problem med det. Jag tycker om att finnas till hands, säger han och funderar ett tag:

– Om jag fick välja om allt från grunden skulle jag välja det här arbetet.

En av de vanligaste frågorna Håkan får om sitt jobb som vaktmästare är om han tror på Gud. Vad svarar du då?

– Jag svarar ja. Jag tror att det finns en Gud men på vilket sätt är svårt att säga. Tron ger mig en trygghet och det är samma sak där, jag kan inte förklara varför. Hur beskriver man en känsla? Det är nästintill omöjligt.

MARIA WIDAR

Inte ska väl jag, inte ska väl jag denna uppmärksamhet ha. Inte ska väl jag, inte ska väl jag som bara går till jobbet varje dag.

En vardag som alla andra. Man går upp och vaknar till och börjar åter vandra. Det är tid att hjälpa dom som inte orkar allt, som andra.

Någon som behöver stöd, någon som vacklar i livets glöd. En tanke, en handling, ett ord på vägen. Ett hej, en vanlig fråga kan hjälpa någon att orka och åter våga.

I dag är alltid i dag, när morgondagen anlant är det åter i dag.

En ny dag då en god gärning kan hjälpa någon att leva vidare i hopp. Ett hopp som bygger hopp och en längtan att hjälpa varandra.

Håkan Persson

Kyrkomusikernas påskfavoriter

Portalen frågar om passionstidens och påskens sånger och verk.

Stefan Säfsten, Vårfruberga-Härads församling:

– En stor favorit i passionstid är Bachs *Matteuspassion*. När jag i unga år hörde den för första gången blev jag totalt absorberad av musiken och glömde tid och rum. Bachs musik förstärker pas-

sionstidens drama som tar tag på ett sätt som är bortom intellektet. *Pergolesis Stabat Mater*, med sitt dramatiska varma tonspråk, är också ett verk man gärna framför. Sv. Ps. 144 *O huvud, blodigt sårat* har en fantastisk melodi med en lika fantastisk text. Den är lika stark när man sjunger a capella på långfredagens gudstjänst som med orgel eller kör.

I påsken kan jag inte vara utan 146 *Vad ljus över griften*. Själv har jag bidragit med att skriva ett påskoratorium för kör, orgel och synt som utspelar sig från påskdagens morgon till Kristi himmelfärd. Den hade sitt uruppförande förra året och det vore roligt om den spelades igen.

Lars-Ove Eriksson, Kumla pastorat:

– Jag väljer psalmen *Vad ljus över griften* därför att den skrevs här i Kumla församling av kyrkoherden, och sedermera biskopen, Frans Michael Franzén, samt att den sjungs i princip i alla

kyrkor på påskdagen. Jag väljer också *Matteuspassionen* av J. S. Bach då verket har en sådan enastående kvalitet, som alltid hos Bach, samt att den förmedlar hela passionshistorien.

Jan H Börjesson, Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö:

– År 1680 beställde hovkapellmästare Gustaf Düben i Stockholm passionsverket *Membra Jesu nostri/Vår Jesu kroppsdelar*, med sju små kantater för stilla veckan. Varje kantat mediterar

över olika kroppsdelar och växlar mellan solist, kör och instrument. Musiken är varm och inläggande. Detta ljuvliga passionsverk är något av det vackraste jag kan tänka mig.

Ulrika Johansson Lundkvist, Kafjärdens församling:

– Psalm 42 *Han gick den svåra vägen* är min favorit. Jag tycker att den på ett fint sätt berättar lidandet och melodin är lättsjungen och fin. Jag tycker också mycket om psalmen 154 *Dina händer är*

fulla av blommor. Den har följt mig genom hela livet och var en favorit när jag sjöng i barnkör, och jag använder den gärna med barn och ungdomar även idag.

GENOM DÖD till liv

FOTO: BENGT OBERGER

Bakom orden

Jesper Svartvik är präst, forskare och författare. Hans senaste bok heter *De sju haven i Bibelns värld* (Votum & Gullers förlag).

Om några dagar går vi in i stilla veckan och påsken. Jesper Svartvik tar oss med till Jesu egen påsk, och visar hur judarnas hopp hänger ihop med vårt. Och uppmanar oss att inte stanna vid vår egen synd och långfredagens händelser. Det avgörande är inte vad vi gör, utan vem Gud är.

"NÄR DE hade sjungit lovsången gick de ut till Olivberget" (Matt 26:30 och Mark 14:26). När Jesus hade firat den sista måltiden tillsammans med sina lärjungar sjöng de alltså en lovsång. Varför sjöng de en lovsång – och vet vi vilken lovsång de sjöng? Evangelisternas påpekande att de sjöng tillsammans den kvällen påminner oss kristna läsare av Nya testamentet om att det var den judiska påskmåltiden till åminnelse av uttåget ut ur Egypten som de hade firat. Den judiska påsken (hebr. pesach) går tillbaka till det judiska folkets rotupplevelse: 'avadim hajinu ("vi var slavar") – men Gud befriade folket från slaveriet. Det är tänkvärt att det är just mittuppslaget i Barnens bästa bibel av Sören Dalevi och Marcus-Gunnar Petersson som skildrar vandrigen genom Röda havet när folket lämnar slaveriet bakom sig och påbörjar den långa vandrigen till friheten. Jetsiat Mitsrajim ("uttåget från Egypten") är i den barnbibeln – bokstavligt talat – Skriftens centrum.

DET GÅR inte att förstå den judiska traditionen utan att känna till och inse påskens betydelse – och det går nog inte att förstå den kristna påsken utan att lära känna den judiska påsken. Ordningen för den påskmåltid som judar firar idag har sina rötter i antiken; viktiga delar av liturgin går sålunda tillbaka till Jesu tid, vilket är en hisnande tanke. När vi bekantar oss med Haggadah shel pesach ("Påskberättelsen") får vi

alltså en inblick i hur Jesus och lärjungarna firade den sista måltiden. Det är påskmåltidens osyrade bröd och vinbägare som är den kristna nattvardens ursprung; det är den judiska påskberättelsen som har gett ramarna för nattvardens liturgi; och det är den judiska berättelsen om hopp för det lilla, förslavade folket som inspirerade Lina Sandell att för kristna nedteckna orden "Gläd dig då, du lilla skara: Jakobs Gud skall dig bevara" (Sv. Ps. 248:4).

Den judiska påskens budskap kan förvisso sammanfattas på många olika sätt. När jag under många år har firat pesach med judiska vänner i Jerusalem har jag mött många uttolkningar baserade på bibeltexterna och påskberättelsen. Störst intryck på mig har nog denna tolkning gjort: När vi tror att allt hopp är ute griper Gud in och förändrar våra liv.

FÖR ATT använda ord som är bekanta för många kristna, det sker i påskberättelsen ett slags "saligt byte" från Farao till Israels Gud (jfr t.ex. Sv. Ps. 73:2). Farao behandlade dem illa, trots att det var Josef som hade räddat det egyptiska folket undan en svältkatastrof. Kanske berodde detta på att en ny Farao kom till makten och inte visste om detta. Eller var det kanske, som en del rabbiner har föreslagit, så att Farao "gjorde sig ny" och låtsades att han inte kände till allt det goda som Josef hade gjort för Egypten? Det skulle i så fall inte vara enda gången i historien som detta sker. Plötsligt blåser det andra politiska vindar. Under första världskriget stred tyska judar för Tyskland, blev beforderade och fick utmärkelser. Bara tjugio år senare hävdade många att Tysklands alla motgångar och misslyckanden, ja, allt ont i världen, berodde på det judiska folket, och planer började smidas på folkmord, inte alls olik berättelsen i Andra Moseboken där det beskrivs att alla gossebarn som hörde till folket skulle mördas. Farao förslavade folket på flera sätt, till både kropp och själ. Han behandlade dem illa – och han talade även illa om dem, exempelvis när han inte beaktade allt gott som Josef hade gjort för Egypten.

Det är faktiskt så att ordet "Farao" – par'oh på hebreiska – innehåller samma bokstäver som de två orden peh ra' som betyder en "ond mun". (Bad-mouthing heter det ju för övrigt på engelska när vi talar illa om varandra.) Genom förtryckande ord och handlingar blir de förslavade, och de började tänka att allt hopp är ute.

Men när Israels Gud griper in sker alltså ett slags saligt byte: de är inte längre underställda Farao utan i stället Israels Gud. Vi märker detta "tronskifte" på de hebreiska ord som har med "tjänst" att göra: samma ord används för slaveriet i Egypten som för att fira Guds-tjänst ute i öknen: 'avodah. Detta är det saliga bytet i den judiska traditionen. De är inte längre slavar, utan fria. Med de ord som Martin Luther King citerade i sitt kända tal i Washington den 28 augusti 1963: Free at last, free at last, thank God Almighty, we are free at last.

DET ÄR lätt att se parallellerna mellan judisk och kristen påsk. Skulle inte även Stilla veckans och den kristna påskens budskap kunna sammanfattas med samma ord? När vi tror att allt hopp är ute griper Gud in och förändrar våra liv. Men för att vi ska se parallellerna mellan de två traditionerna är det viktigt att inte isolera långfredagen från sitt ursprungliga sammanhang, nämligen det som sker de föregående och efterföljande dagarna: Skärtorsdagen påminner om den kristna trons ursprung i den judiska traditionen; Påskdagens budskap är att graven är tom: när vi tror att allt hopp är ute griper Gud in och förändrar våra liv. Det är detta hoppfulla budskap som kommer till uttryck när kristna vecka efter vecka samlas just söndag morgon för att fira gudstjänst: varje söndag är en påskdag; varje söndags budskap är att livet besegrar döden.

Däremot är inte den kristna påskens budskap att den judiska påskan nu saknar betydelse, som om det judiska folkets historia bara skulle utgöra ett förstadium till kyrkohistorien. Det är ett nedlåtande sätt att tala om Jesu eget folk som Svenska kyrkan tar avstånd ifrån, tydligast i dokumentet Guds vägar, antaget av Kyrkomötet 2001: "Guds förbund med det judiska folket äger fortsatt giltighet." Men tyvärr är det så att kristna alltför ofta talar om judenhet och judendom på ett mer eller mindre föraktfullt sätt: judiska seder och bruk beskrivs tyvärr ofta som "lagiska", "gärningsrättfärdiga", "triviala", "detaljerade" och "betungande". När vi möter detta slags förkunnelse bör vi fråga oss själva: "WWJD?" – What Would Jesus Do? Vad

skulle den judiske Jesus göra? Hur handlade Jesus från Nasaret? Svaret är ju att han firade de högtider som judar firar (t.ex. pesach), att han bad de böner som judar ber och att han läste de heliga texter som judar läser. Kort sagt, att tala nedsättande om det judiska folkets fromhetstradition är att tala illa om Jesu eget gudstjänst- och böneliv. Lägg i stället tonvikten på det som evangelisten Lukas skriver (Luk 4:16): "Han kom till Nasaret, där han hade vuxit upp, och på sabbaten gick han till synagogan, som han brukade."

TILL UTLÄGGNINGARNA av långfredagens betydelse hör de tolkningar som accentuerar att Jesus på korset citerade Psaltarens ord: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?" En betoning av långfredagens budskap kommer till uttryck hos de kristna som talar om Själens dunkla natt, efter en bok av Johannes av Korset (1542–91). Varje människas liv innehåller perioder av mörker och tvivel, och långfredagens

” Han firade de högtider som judar firar, han bad de böner som judar ber och han läste de heliga texter som judar läser.

paradoxala budskap är då att Jesus trots allt finns med mitt i detta mörker, som det uttrycks i Olov Hartmans psalm 74 (tonsatt med Sven-Erik Bäckes tolvtonsmelodi): "Du som gick före oss längst in i ångesten, hjälp oss att finna dig, Herre, i mörkret."

De avsnitt i de fem Moseböckerna som läses lördag morgon i synagogor över hela världen har fått namn efter ett viktigt ord i just det aktuella textavsnittet: exempelvis Bereshit ("I begynnelsen"), Noach ("Noa") och Lekh lekha ("Gå"). Namnet på texterna om det förslavade folkets umbäranden i 2 Mos 10–13 är Bo som i detta sammanhang brukar översättas med "gå" (t.ex. "Gå till Farao"; 10:1), men det är egentligen en ganska märklig översättning eftersom ordet brukar betyda "kom". Då kan vi ju fråga oss vad det är för skillnad mellan att säga till någon annan "gå" och "kom". Svaret är ju att den som jag uppmanar att "gå" kan gå ifrån mig, men den som uppmanas att "komma" kommer till mig. Den som säger "kom" är redan på den plats dit den andre uppmanas att vandra. Är ett av textens budskap att Israels Gud har gått före folket?

LÅNGFREDAGENS HÄNDELSER och budskap har särskilt betonats i den västerländska kristna trostraditionen. Det är värt att notera att den viktigaste kristna helgedomen i Jerusalem bland västerländska kristna går under namnet "Gravkyrkan" eftersom den är byggd på platsen där Jesus dog

”Men allt i den kristna traditionen handlar inte om **balansräkningen** mellan synd och nåd. Det finns ännu mer.

och begravdes – men bland ortodoxa och orientaliska kristna kallas den i stället för Anastasis-kyrkan ("Uppståndelse-kyrkan") eftersom detta är platsen där han uppväcktes från de döda; det är platsen där han inte längre är. Östkyrkorna har tydligare hållit samman långfredag och påskdag, inte bara när de har namngivit helgedomen i Jerusalem, utan också i teologin: Ett viktigt budskap från Östkyrkorna till kristna i Västerlandets kyrkor är att långfredagens händelser inte kan och inte ska betraktas isolerade från påskdagens budskap.

DET FINNS nämligen ett annat begrepp som är viktigt i ortodox teologi, nämligen oikonomia, alltså det ord som ligger till grund för det svenska ordet "ekonomi". Och det är nog så att många västerländska kristna har närmat sig långfredagens händelser med ett, så att säga, ekonomiskt tänkesätt där "tillgångar" kan åsyfta våra förtjänster och goda gärningar – och "skulder" kan åsyfta våra själviska och destruktiva handlingar. När vi så vid dagens slut och vid livets afton beaktar debet och kredit, när vi summerar våra tillgångar och drar ifrån våra skulder, då inser vi nog att vi i många avseenden hamnar på minus i våra liv. Vi upplever att vi inte räcker till. Det är i den situationen som Martin Luthers själavårdande insikt är så betydelsefull: Det avgörande är inte vad vi gör, utan vem Gud är. Detta uttrycks vackert i Elis Malmeströms älskade psalm: "Vad du vill är helighet, men du är barmhärtighet" (Sv. Ps. 217:5). Inte minst i svenska fromhetstraditioner har vi ofta uppehållit oss vid själens balansräkning mellan egna

tillkortakommanden och den gudomliga förlåtelsen. Det finns tider i en människas liv när de frågorna är oundvikliga – och då är vår traditions svar att peka på den gudomliga nåden och att upprepa orden vi behöver höra: Det avgörande är inte vad vi gör, utan vem Gud är.

Men allt i den kristna traditionen handlar inte om balansräkningen mellan synd och nåd. Det finns ännu mer. Människors samtal med Gud nedtecknas inte enbart i bokföringens lodräta sifferkolumner. Teologins pappersark är inte alltid rutiga. Den kristna trons budskap är inte bara syndernas förlåtelse. Därför är det viktigt att vi påminns om att det teologiska begreppet oikonomia har ett långt vidare perspektiv: oikonomia avser allt det som Gud gör med Skapelsen, i Skapelsen och för Skapelsen – i såväl historien som framtiden.

SÅ VAD sjöng då Mästaren och lärjungarna den där kvällen när de samlades för att äta den judiska påskmåltiden? Liksom när judar idag samlas för att fira pesach avslutades deras måltid med att de tillsammans sjöng Ps 118:

[...] Öppna för mig rättfärdighetens portar! Jag vill gå in och tacka Herren. Här är Herrens port, här får hans trogna gå in. Jag tackar dig för att du hörde min bön och blev min räddning. Stenen som husbyggarna ratade har blivit en hörnsten. Detta är Herrens eget verk, det står för våra ögon som ett under. Detta är dagen då Herren grep in. Låt oss jubla och vara glada! Herre, hjälp oss [hebr. hoshi'a na; jfr hosianna]! Välsignad är den som kommer i Herrens namn! [...] Tacka Herren, ty han är god, evigt varar hans nåd.

Denna Psaltarpsalm sjöng de alltså tillsammans på skärtorsdagens kväll, som följs av långfredagens dämpade budskap – och därefter infaller den euforiska påskdagen. Eller med andra ord: När vi tror att allt hopp är ute griper Gud in och förändrar våra liv. Orden i Psaltarpsalmen måste ha fått en fördjupad innebörd för de första Kristus-troende som efter uppståndelsen på nytt läste Skrifterna – och i dem fann det hoppfulla motivet "genom död till liv".

En välsignad fastetid och en glädjerik uppståndelsetid önskar jag dig!

FOTO: PRESSBILD

Innehållsrik fortbildningsdag för kyrkomusiker

UNDER en fullspäckad dag den 28/5 lyfts musikens skaparkraft genom föreläsningar och gemensamma upplevelser i form av inspirerande psalmsång och konsert där konst och musik samverkar.

Huvudtalaren, Dr. Eva Bojner Horwitz är professor i musik och hälsa och forskar bland annat om berikande lärandemiljöer, kunskapskonserter, musik i livets slutskede och kreativt lärande.

Kyrkomusiker Lars Lind föreläser om Sångskola för män och Duo Kondens framför Barnens karneval.

DAGEN äger rum i Mariefreds församlingshem och vi äter lunch på Gripsholms Vårdshus.

Alla med kyrkomusikalisk anställning i Strängnäs stift är välkomna att anmäla sig senast 6/5 via sensus.se.

Möt Kila kyrka med bok som guide

UTIFRÅN ser kyrkan inte så märkvärdig ut. Väl inne möts besökaren av en mosaik på 40 kvadratmeter med motiv hämtat från Bibels berättelse om himlen, allt under Jesu välsignande händer.

Kila kyrka – under välsignande händer är en kyrkobeskrivning skriven av prästerna och bröderna Gunnar och Bertil Göransson.

– Det hela började med att vi vill att den historia som finns kring Kila kyrka skulle bli bevarad i skrift. De som var med när kyrkan byggdes börjar bli gamla och vi ville samla den information som fanns muntligt. Vi ville även visa vilken ovanlig och fantastisk kyrka som Kila kyrka är, med nytaga bilder och författarnas texter. Att boken även blev en "för-djupning av kyrkobesöket" är ett plus, säger Karin Tallberg, kyrkoherde i Kiladalens församling. Boken finns att köpa i kyrkan.

Mariefreds kyrka firar 400 år under hela 2024

EN driven arbetsgrupp från Mariefreds församling har arbetat med planeringen sedan våren 2023, och i år presenteras ett gediget program för firandet av den vackra kyrkan uppe på kullen mitt i staden. Pernilla Axelsson, kommunikatör och strateg för 400-årsjubileumet, berättar:

– Firandet innehåller allt från en konsert i månaden, stor jubileumskonsert med Vivaldi och Olle Lindbergs verk, fotoutställning, historisk gudstjänst och föredrag om kyrkans historia. Det blir stor festdag med både jazzband på kyrktrappan, minimusikal och kähphästtävling för barn. Alla i personalen kommer att vara inblandade på olika sätt under året och på jubileumsdagen, den 1 september, kommer all personal att vara på plats vid kyrkan. Det är viktigt att vi känner att vi gör det här tillsammans.

Carin Zetterberg, kyrkoherde i Mariefreds församling, delar sina tankar om att kyrkan fyller 400 år:

– Mariefreds kyrka har formats av skickliga hantverkare som lagt sten för sten, byggt upp, murat och format. Men det hade inte blivit någonting av kyrkan, den hade inte kommit till liv, om det inte hade varit för alla som under så många år kommit till den, berörts eller inspirerats av den. Det är de som under 400 år bakåt i tiden och alla vi som finns här nu och de som kommer att vara i Mariefred framåt i tiden som är de levande byggstenarna för kyrkan. I Apostlagärningarna kapitel 20, vers 32 står det så här: "Och nu anförtror jag er åt Gud och åt hans nåderika ord, det som kan göra er till hans byggstenar..." Tillsammans har vi ansvaret att se till att vi är möjliggörare för en fortsatt levande kyrka både inuti kyrkobyggnaden, utanför den och i gemenskap med andra kristna kyrkor och andra samhällsaktörer.

Scanna QR-koden för att se hela jubileumskalendariet.

Mariefreds kyrka, Pernilla Axelsson t.v. och Carin Zetterberg t.h.

FOTO: PEXELS.COM

Tonsättartävling

SVERIGES Kyrkosångsförbund firar 100 år med nyskriven musik! Förbundet vill uppmuntra åldersöverskridande samarbeten och söker därför härliga stycken för barn- och vuxenkör att sjungas i gudstjänst på kyrkans allra största dag. Förhoppningen är att många körer i kyrkor i hela landet framför det vinnande bidraget på påskdagen 2025. Läs mer om tävlingen på sjungi-kyrkan.nu/hem/tonsttartvling.

Nya förutsättningar för själavård

Strängnäs stift vinnare när systemet gjorts om

Svenska kyrkan erbjuder själavård på sjukhus och kriminalvårdsanstalter. Ett viktigt uppdrag, men kostsamt för de församlingar som har dessa institutioner inom sina gränser. Vid årsskiftet kom dock nya riktlinjer och Strängnäs stift fick ökade resurser.

INSTITUTIONSSJÄLAVÅRDEN HAR lång historia. Militära själavårdare har funnits åtminstone sedan 1535, och vid reformationen då vården kom att stå under landshövdingen och biskopen blev själavården för de sjuka prästens uppgift.

Fram till årsskiftet bedrev församlingar i Strängnäs stift institutionssjälavård på sjukhus, universitet, förvar och inom kriminalvården. Utgångspunkten är att bistå människor som befinner sig i särskild utsatthet och inte har möjlighet att uppöka präst eller diakon i församlingen.

Det är den lokala församlingens uppgift att finnas med präst och/eller diakon på de sjukhus, fängelser, förvar och förband som finns inom församlingens gränser. Den bär också själv en del av kostnaden utöver det stöd i form av verksamhetsbidrag som stiftet bistår med, medel som i sin tur är del av nationella bidrag. Sedan årsskiftet fördelas delar av medel inom det nationella utjämningsystemet ut med särskild hänsyn till fördelningen av institutioner. Det innebär att Strängnäs stift som har många institutioner får en ökning av det nationella bidraget med 6,2 %, eller 1 580 000 kronor, vilket möjliggör för stiftets församlingar att möta upp det ökande behovet i institutionssjälavården.

DET NATIONELLA bidraget ligger kvar på tidigare nivå, 365 miljoner kronor, men med ett tydligt medskick från Kyrkostyrelsen att 80 miljoner bör gå till institutionssjälavården.

– Det här är ett bra beslut. Institutionssjälavården är en prioriterad verksamhet som vi behöver hjälpas åt att stötta. Många församlingar kämpar med att lösa detta. Det gäller inte bara ekonomin, de ska också kunna avsätta personal till en kvalificerad uppgift. Förhoppningen är ändå att arbetet underlättas med tydlighet och kontinuitet i de ekonomiska förutsättningarna, säger stiftsdirektor Jimmy Åkerfeldt.

Anne Falk, handläggare och utredningssekreterare, har varit med och utarbetat de nya riktlinjerna för Strängnäs stift.

– Bidraget är inte öronmärkt. Det är upp till varje stiftsstyrelse att besluta hur pengarna ska fördelas men i vårt stift har stiftsstyrelsen tyckt att det här arbetet är viktigt och valt att följa riktlinjerna.

VERKSAMHETSBIIDRAG. Från och med ansökningsomgången 2025 kan bidrag sökas av enheter som bedriver militärsjälavården. Ansökan ska ha kommit in till Strängnäs stift senast den 1 juni året innan första året ansökan

NUVARANDE KRAVET på en egeninsats på 20 % (NAV) respektive 50 % (sjukhuskyrkan) är oförändrat, liksom kravet på årlig åiterrapportering. Nytt är att den tidigare bredare och frivilliga handledningen ersätts av en mer specifik och obligatorisk sådan, som ska vara igång senast 2025.

– Vi vill ha en aktiv dialog med församlingarna där vi kan följa arbetet och ge rätt stöd, säger Anne Falk.

Det nya bidraget innebär dock inte bara tillskott. I riktlinjerna ingår inte längre Universitetskyrkan, vilket påverkar universitetet i Örebro. Kyrkostyrelsen menar att studenter, till skillnad från exempelvis värnpliktiga, har möjlighet att ta sig till en kyrka om de önskar. Även stödet till verksamhet inom integration och migration, som finns i Södertälje pastorat och Flen, Helgesta-Hyltinge församling, upphör.

NYTT ÄR istället att arbetet på SIS-hem i Strängnäs stift kan söka bidrag, då stiftsstyrelsen bedömer detta vara en NAV-liknande verksamhet.

– Vi vet att de har en utmanade uppgift och står under hårt

på institutioner

BILD: IKON/ADOBE STOCK

verksamhet inom NAV, sjukhuskyrkan, SIS-hem, rättspsykiatri samt avser.

tryck, där kan vi spela en viktig roll. Att bedriva självvård vid SIS-hem är en relativt nyetablerad verksamhet i stiftet så vi får följa upp det så småningom, säger Anne Falk.

Även militärsjälavården kan komma ifråga för stöd enligt riktlinjerna vilket rör specialförband i stiftet.

– Eftersom detta är helt nytt måste vi invänta stiftsstyrelsens beslut om den verksamheten blir berättigad stöd.

Nytt är även att bidraget, som varje församling själv måste ansöka om, kan sökas för tre år i taget, mot tidigare ett år, vilket ger förutsättningar att arbeta mer långsiktigt.

– Förhoppningen är att det kan ge mer stabilitet i verksamheten och att församlingarna vågar utveckla i takt med behov. Vi vet att Kriminalvården kommer att behöva byggas ut, och det kommer förstås påverka oss i Strängnäs stift.

MARLENE W ANTONOSON

Kontaktpersoner för institutionssjälavården

Eva Wenehult, stiftsdiakon från och med den 13 maj.

Anne Falk, handläggare av verksamhetsbidraget.

INSTITUTIONSSJÄLAVÅRD I STRÄNGNÄS

NAV, nämnden för andlig vård, inom kriminalvården

- Kumla, kriminalvårdsanstalt
- Södertälje/Östertälje, kriminalvårdsanstalt
- Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, kriminalvårdsanstalt
- Mariefred, kriminalvårdsanstalt
- Nyköping, kriminalvårdsanstalt, samt häkte
- Örebro, häkte
- Katrineholm, rättspsykiatri
- Flen, migrationsverkets förvar

Sjukhuskyrkan

- Örebro
- Eskilstuna
- Södertälje
- Nyköping

”I självårdsmötet faller maskerna”

Att man kan möta glädje på ett fängelse kan låta otroligt, men Sofi Lindfors vet. Som diakon bakom murarna möter hon också mycket mörker. Bönen och handledningen är nödvändig.

Sofi Lindfors har bakgrund som kriminalvårdare och sjuksköterska inom polisen, med barn som utsatts för våldsbrott. Som diakon är hon nu ”på andra sidan”, och träffar förövarna.

– Det är en bra erfarenhet att ha sett uniformssidan också, jag har med mig att kriminalvården gör sitt allra bästa. Men sedan är det mer lika än man kan tro. Många av dem jag möter har själva varit utsatta för våldsbrott, berättar Sofi Lindfors.

Hon har jobbat på Kumlaanstalten i drygt 16 år, och sett hur kyrkans verksamhet kan göra stor skillnad. Hon berättar om klosterverksamheten som tyvärr fick stryka på foten när utrymmet behövdes för att klara överbeläggningarna.

– Där fick de intagna en möjlighet att komma ifrån avdelningstugget, få prata om något annat än droger och kriminalitet. Det betyder mycket att istället mötas av tillit och kärlek, vara i en miljö med tyger och levande ljus. Det är små saker men jättestort när man kommer från den vanliga avdelningen.

Det är ett meningsfullt arbete, med möten präglade av äktenskap som inte är vanlig.

– I det vanliga livet kan det dröja länge innan man kommer någon in på livet, och på avdelningen finns det mycket attityd men i självårdsmötet faller maskerna.

Det är mycket tårar men också glädje. Som när en intagen får kontakt med sitt barn efter lång tid. Får en lägenhet inför muck. Får fatt i något i sig själv som är gott. Bestämmer sig för att det räcker nu. Även om de inte börjar leva Svensson-liv utanför murarna finns små förändringar att glädjas över.

Men Sofi beskriver också en miljö med kompakt mörker, ångest och latent våld.

– Jag går inte omkring och tänker att en klient är potent farlig för mig, men måste hela tiden vara medveten om risken. Och vi bär på berättelser som är frukansvärda. I perioder drömmer jag mycket om våld, det är en signal att vara rädd om sig.

Pysa hos kollegor, församlingsliv, retreat, handledning och bön är livlinorna.

– Jag klänger fast vid Gud, annars skulle jag inte klara av det. Jag behöver Guds hjälp för att kunna se på dem jag möter med hans ögon. Gud gör alltid det och det är det jag får luta mig emot. Och sedan är det viktigt att få syn på vad som är möjligt för mig att göra och lära mig att stå ut med när jag inte räcker till.

MARLENE W ANTONOSON

Sofi Lindfors, diakon på Kumlaanstalten

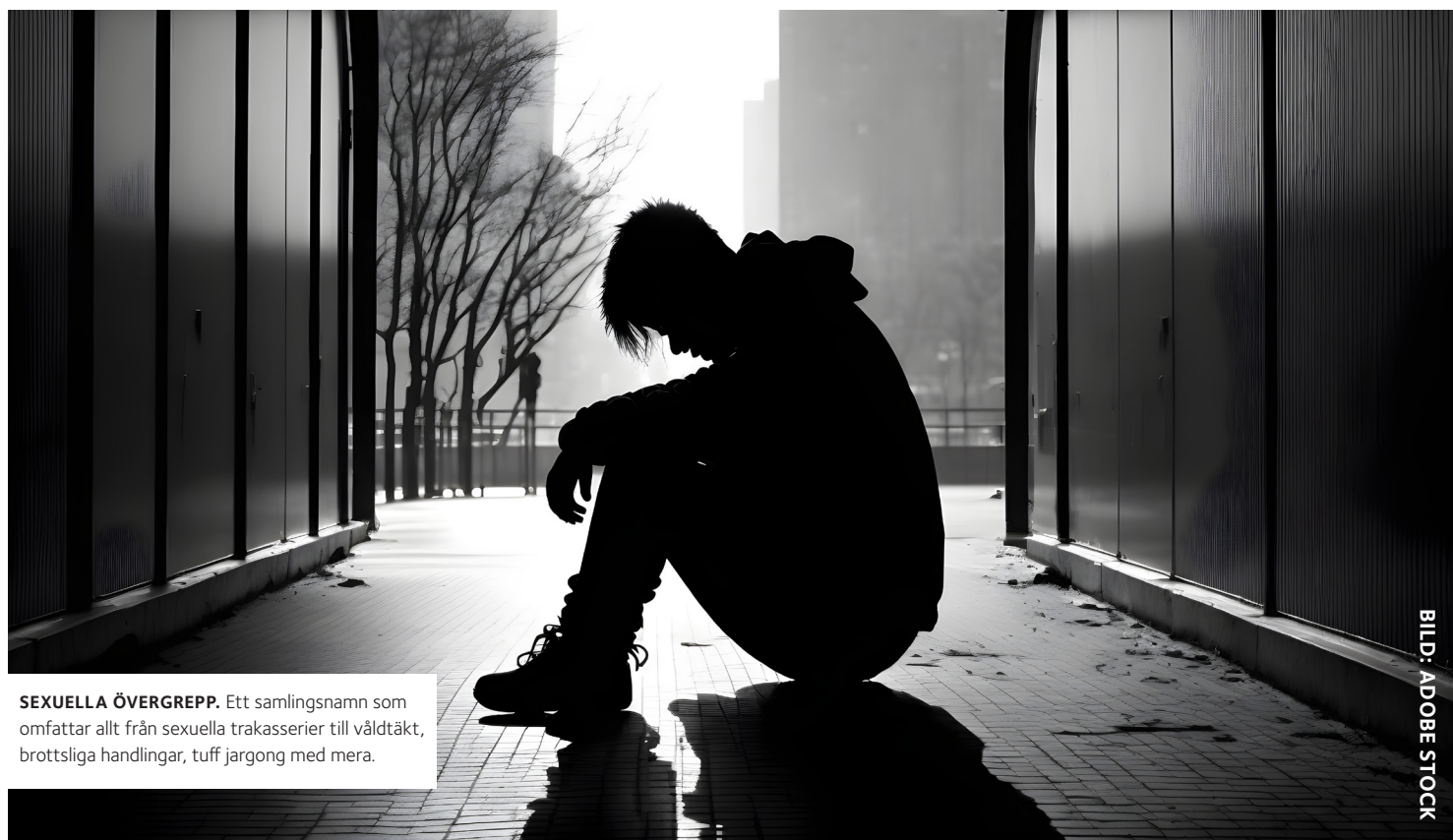

BILD: ADOBE STOCK

SEXUELLA ÖVERGREPP. Ett samlingsnamn som omfattar allt från sexuella trakasserier till våldtäkt, brottsliga handlingar, tuff jargong med mera.

De hjälper vid övergrepp och trakasserier

I varje stift finns kontaktpersoner som lyssnar och hjälper den som blivit utsatt för övergrepp eller trakasserier. I Strängnäs stift är det Magnus Ludvigson, kyrkoherde i Sörmland och Helén Tingman, diakon i Närke. Vi har frågat om deras viktiga uppgift.

Hur är det att jobba som kontaktperson?

– Det är bra. Jag är väldigt ny, har varit det sedan början av oktober, säger Magnus Ludvigson.

– Det känns väldigt viktigt, ett hedersamt uppdrag att få göra en insats i församling och stift, svarar Helén Tingman som haft uppdraget sedan 2021.

Vem kan få hjälp av er?

– Vi hjälper anställda inom kyrkan, förtroendevalda, ungdomsgrupper, kyrkobesökare, ja vem som helst som blivit utsatt i församlingsmiljö och verksamhet.

– Vi kan stötta på olika sätt, genom samtal, vägledning, kontakt med fack, stift och vi kan vara stöd vid polisinsats. Det är alltid den utsatte som själv tar kontakt med polis, vi gör det aldrig men vi står alltid på den utsattes sida, berättar Helén.

– Det här är inte självård men går helt inom tystnadsplikten och ingen annan får reda på att någon kontaktat oss, säger Magnus.

När bör man kontakta er?

– När man känner att man inte får stöd och hjälp. Inte fått den respons man vill ha eller inte vågar ta kontakt och hjälp av

kyrkoherde eller fack. Då kan vi ge stöd och support.

Bör man kontakta er på något särskilt sätt?

– Säkrast är att mejla krypterat, öppet eller via teams, men man kan också ringa, säger Helén.

– Jag tror att arbetsgivare och skyddsombud har blivit mer uppmärksamma. Det är inte många ärenden alls. De har lokalt blivit bättre på att fånga upp problemen. Man har en förändrad kunskap, är mer medveten, säger Magnus som också berättar att kontaktpersonerna inte har någon specialbildning. Han är kyrkoherde och prästvigdes 2003.

DÄREMOT TRÄFFAS alla kontaktpersonerna en gång om året för fortbildning och nätverkande, samt en digital dag varje år.

– Vi har förebyggande arbete och åker gärna ut i församlingar och berättar om vårt arbete eller kan delta digitalt om önskemål finns, berättar Helén Tingman.

INGER PERSSON

Helén Tingman

ÅLDER: 59

ARBETE: Diakon i Askersunds pastorat

Magnus Ludvigson

ÅLDER: 47

ARBETE: Kyrkoherde i Stenkvista-Årila församling

Läs mer om arbetet mot sexuella övergrepp:

svenskakyrkan.se/strangnasstift/natvark-mot-sexuella-overgrepp

Studiecirkel: *Barn och teologi*

Heldag, tisdag 3/9 i Strängnäs, därefter digitala träffar under hösten 2024 och våren 2025.

En studiecirkel om barn och hur vi arbetar teologiskt tillsammans. Vi ställer stora frågor och söker tillsammans svar utifrån egna erfarenheter. Som resurs i samtalen använder vi också artiklar, poddar och gäster. Allt material är gratis och kommer att delas digitalt. Exempel på teman vi behandlar under studiecirkeln är: vår föreställning om barnet, barns förmåga att reflektera teologiskt och systematisk teologi med barn. Kursen kostar 500 kr. Anmälan senast 3/6.

APRIL

26/4 Teologiskt rådslag - församlingspedagogik

Larmrapporter och forskning verkar inte påverka vårt beteendemönster i den utsträckning det skulle behöva för att rädda vår planet. Förundran däremot griper tag i oss på ett annat sätt. Alasdair Skelton, professor i geokemi och petrologi vid Stockholms universitet som talar om förundran över jordens förmåga att överleva. Anmäl senast 26/3.

MAJ

14/5 Barndagen - skogens djur

En festlig dag för barn 0-6 år med vuxna ledare eller anhöriga med kyrkan som grund och Stjärnholm som plats. Anmäl senast 2/5.

15/5 Vuxenkatekumenat - digital nätverksträff

För dig som på något sätt arbetar med vuxenkatekumenat, har nyss gått utbildningen eller är intresserad av att börja arbeta med det. Anställda som ideella är välkomna. Anmäl senast 18/4.

19/5 Sändning av katekumener

I vårt stift är det tradition att biskopen bjuder in till sändning av katekumener, något som ger högtidlighet och legitimitet i arbetet med katekumenatet. Nu är det återigen dags att samlas, på ett nytt sätt men med samma innehåll som förut - det vill säga att alla katekumener ska få tillfälle att dela sina erfarenheter av katekumenatstiden och sändas av biskop Johan i vallfartsmässan i

Vårfruberga klosterruin. Anmäl senast 18/4.

25-26/5 Att leda pilgrimsvandring

Strängnäs stift erbjuder en utbildning för ideella och anställda medarbetare i att leda pilgrimsvandring för att främja församlingars pilgrimsarbete. Praktik och teori varvas och vi går en pilgrimsvandring på 34 timmar. På stiftsgården Stjärnholm. Anmäl senast 21/4.

24-25/4 eller 29-30/5 Presidiekonferens

Utbildning för församlingarnas presidier, på stiftsgården Stjärnholm. Anmäl senast 29/4.

8/5 Stiftsnätverket för begravningsverksamheten

Vi får en genomgång av Länsstyrelsens ansvar för begravningsverksamheten. Vi pratar om frågor kring kris och beredskap samt kulturhistoriska värden. För kyrkoherdar, kyrkogårdschefer och andra som specifikt arbetar med begravningsfrågorna i pastorat och församlingar. Eskilstuna Klosters församlingsshem. Anmäl senast 21/4.

JUNI

13/6 Handledning med Asylrättscentrum

Vi gästas av juridiskt sakkunnig från Asylrättscentrum. Erfarenhetsutbyte och rådgivning. Ta med dina frågeställningar! Digital träff 25/4. Anmäl senast 10/6 för träff på stiftskansliet 13/6.

13-14/6 Orgelläger för unga

Spelar du orgel eller är nyfiken på kyrkomusik? Då är det här lägret för dig! Vi välkomnar dig som är nybörjare eller har kommit en bit på väg i ditt orgelspel. Under lägret får du förutom orgelundervisning även bl.a. bygga en byggsatsorgel, prova på kördigering och spela orgelpop. Nikolai prästgård i Örebro. Anmäl senast 20/5.

LÄNGRE KURSER

Livslångt lärande i församlingen 2024

Kursen ger teologiska och pedagogiska perspektiv med syfte att stärka församlingen som miljö för livslångt och generationsöverskridande lärande. Utbildningen utgår från ett helhetsperspektiv. Anmäl senast 5/6.

Mary Mitt

Välkommen till kollegial handledning om egna frågor från vardagen med Mary. Ett tillfälle för dig som handleder någon i arbetsträning att dela erfarenheter och bolla aktuella frågor tillsammans med kollegor. Öppet samtalsforum på initiativ av Strängnäs, Karlstad och Västerås stift. Första fredagen i månaden kl. 8.30-9.30 (mars-juni).

Kyrkorådsordförande - att växa i roll och uppdrag

Utbildningen vänder sig till dig som är ordförande eller vice ordförande i ett kyrkoråd. Utbildningen är också öppen för dig som är kyrkoherde om din kyrkorådsordförande är anmäld.

See it, say it, sorted

PÅ BRITTISKA tunnelbanor och tåg pågår en säkerhetskampanj där vi som resenärer uppmuntras att se och inrapportera det som sticker ut, i övertygelse om att ansvariga myndigheter aldrig på långa vägar har resurser och möjligheter att upptäcka allt som riskerar att skada eller gå fel. Det här är tankeväckande också för vårt sammanhang.

INTE SÅ mycket med anledning av terroristbekämpning som i ljuset av alldeles vanligt kyrkligt vardagsliv. Strängnäs stift är stort till ytan men ingen bjässe när det gäller församlingarnas storlek. De allra flesta av våra 72 församlingar är relativt små (en av dem, Björkvik, lär för övrigt vara Sveriges tredje minsta församling). Det är vi stolta och tacksamma över. Församlingens storlek är naturligtvis inte enda anledning till att hon mår väl men visst gör det skillnad när storleken är sådan att igenkänningsfaktorn ökar. I mindre församlingar finns åtminstone någon större chans att hitta hem såvida vi odlar en väl-

kommande kultur. Men vår relativa litenhet innebär också att kraven på oss som är engagerade i kyrkan ökar. Utan många bäckar små blir det ingen å alls. Detta gäller inte minst om man ställer in siktet lite längre mot framtiden.

NU GÅR vi mot 2025 års kyrkoval där många av er förtroendevalda som redan i hög grad drar ert strå till stacken, ska be väljarna om förnyat förtroende. Det är vi tacksamma över. Samtidigt behöver listorna, som alltid, fyllas på med nya namn. Namn på personer som i sin tur behöver känna att de är efterfrågade som medlemmar i Kristi kropp mer än bara som utfyllnadsnamn på en nomineringslista. Det behöver de få höra från dig och mig (särskilt det där med Kristus). See it, say it, sorted helt enkelt.

VI GÅR mot en situation i Svenska kyrkan där andelen tjänster, exempelvis bland kyrkomusiker, är fler än antalet möjliga sökanden. Att få fostra fram skickliga orgeltraktörer och körpedagoger tar tid och kräver ofta att man börjar tidigt i livet. Här

har vi i grunden receptet: ett livaktigt och resursstarkt musikliv och en förståelse från oss alla för vad ett långsiktigt arbete kräver av tid och engagemang. Ett exempel på något du och jag behöver see, say och get sorted.

OCH SÅ där kan vi hålla på. Tala om behovet av fler konfirmander, fler unga ledare som stannar kvar fler år i Svenska kyrkan och gör den till sitt andliga hem, fler församlingspedagoger, präst- och diakonkandidater, fler kyrkoherdar, kyrkvårdar, förebedjare, ideella körsångare. Fler av allt för att upprätthålla idealet om de små gemenskapernas välsignelse. Inte för att det är kris nu (för det är det definitivt inte) utan mer för att det är sådan kyrkans eviga grundförutsättningar ser ut. Vi är ständigt på vandring.

ENGELSMÄNNEN SÄGER See, say it, sorted utifrån övertygelsen om att ingenting någonsin händer om inte alla drar sitt strå till den gemensamma stacken, bildar gemensam kedja, hugger tag i samma ände på dragkampsrepet. De har så rätt. Du och jag måste hjälpas åt att se och säga, uppmuntra, tydliggöra, bekräfta, hjälpa alla de som håller eller längtar efter att få hålla vårt församlingsliv levande. Framtiden ligger förvisso tryggt i Guds hand men Gud gav oss ögon, mun och hjärta för att gå hans ärenden där just vi är. Ingen gör det bättre än du, där.